

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3230/2016. (XI. 18.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1324
3231/2016. (XI. 18.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1331
3232/2016. (XI. 18.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1337
3233/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1342
3234/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1345
3235/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1348
3236/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1351
3237/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1354
3238/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1357
3239/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1359
3240/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1362
3241/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1365
3242/2016. (XI. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1368

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3230/2016. (XI. 18.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Juhász Imre és dr. Stumpf István* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság az 1945 és 1963 között törvénysértő módon elítéltek, az 1956-os forradalommal és szabadságharccal összefüggésben elítéltek, valamint a korábbi nyugdíjcsökkentés megszüntetéséről, továbbá az egyes személyes szabadságot korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezéséről szóló 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet 15. § (6) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában – elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt egyebekben visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A panaszos az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte az 1945 és 1963 között törvénysértő módon elítéltek, az 1956-os forradalommal és szabadságharccal összefüggésben elítéltek, valamint a korábbi nyugdíjcsökkentés megszüntetéséről, továbbá az egyes személyes szabadságot korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezéséről szóló 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 15. § (6) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésével, T) cikk (3) bekezdésével, U) cikk (1) bekezdésével, IV. cikk (4) bekezdésével és XV. cikk (2) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó 2014. november 10-én az Igazságügyi Hivataltól – politikai rehabilitáció céljából járó nyugdíj megállapításának céljából – arra vonatkozó hatósági bizonyítvány kiállítását kérte, hogy 1951 és 1953 között 30 hónapon át kitelepítés, azaz személyi szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alatt állt. Az Igazságügyi Hivatal a kérelmet 491912. számú, 2014. december 13-án meghozott végzésével, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 30. § *d*) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel a kérelmet a Korm.r. 15. § (6) bekezdésében foglalt jogvesztő határidőt, azaz 2012. március 30-át követően nyújtották be. E végzés ellen a panaszos bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, azt azonban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.Kpk.46.063/2015/7. számú, 2015. december 23-i végzésével elutasította. A bíróság megállapította, hogy a Korm.r. által a kérelem előterjesztésére biztosított határidő jogvesztő, így a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása jogszerű volt.
- [3] 3. A panaszos a bíróság által hozott végzés érdemi alapjául szolgáló jogi rendelkezés, a Korm.r. 15. § (6) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt nyújtott be az

Alkotmánybírósághoz, mivel véleménye szerint az ellentétes az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésével, T) cikk (3) bekezdésével, U) cikk (1) bekezdésével, IV. cikk (4) bekezdésével, valamint XV. cikk (2) bekezdésével. Véleménye szerint a Korm.r. 15. § (6) bekezdése önkényes és ezáltal alaptörvény-ellenes különbséget tett hasonló jogi helyzetben levő személyek között, ezért kérte annak megsemmisítését. Érdemi alkotmányjogi okfejtése szerint azzal, hogy a 2012. március 30-ig nyugdíjjogosultságot szerző és így a kérelmet ezen időpontig beadó kitelepített (illetve személyi szabadságukban korlátozott) személyek kaphatnak e helyzetükre tekintettel nyugdíjkiegészítést, míg a nyugdíjjogosultságot ezen időpontig meg nem szerző személyek nem, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkriminációt: alaptörvény-ellenes életkor (azaz születési helyzet) szerinti, valamint egyéb helyzet, konkrétan a nyugdíjjogosultság megállapításának ideje szerinti hátrányos megkülönböztetést valósít meg.

II.

[4] Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályi rendelkezések:

[5] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„R) cikk (3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.”

„T) cikk (3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”

„U) cikk (1) Az 1990-ben lezajlott első szabad választások révén a nemzet akaratából létrehozott, a jog uralmán alapuló állami berendezkedés és a megelőző kommunista diktatúra összeegyeztethetetlenek. A Magyar Szocialista Munkáspárt és jogelődjei, valamint a kommunista ideológia jegyében kiszolgáltatásra létrehozott egyéb politikai szervezetek bűnöző szervezetek voltak, amelyek vezetői el nem évülő felelősséggel tartoznak

a) az elnyomó rendszer fenntartásáért, irányításáért, az elkövetett jogsértésekért és a nemzet elárulásáért;

b) a második világháborút követő esztendőik többpártrendszerre épülő demokratikus kísérletének szovjet katonai segítséggel történő felszámolásáért;

c) a kizárólagos hatalomgyakorlásra és törvénytelenésre épülő jogrend kiépítéséért;

d) a tulajdon szabadságán alapuló gazdaság felszámolásáért és az ország eladósításáért;

e) Magyarország gazdaságának, honvédelmének, diplomáciájának és emberi erőforrásainak idegen érdekek alá rendeléséért;

f) az európai civilizációs hagyomány értékeinek módszeres pusztításáért;

g) az állampolgárok és egyes csoportjaik alapvető emberi jogaiktól való megfosztásáért vagy azok súlyos korlátozásáért, különösen emberek meggyilkolásáért, idegen hatalomnak való kiszolgáltatásáért, törvénytelen bebörtönzéséért, kényszermunkatáborba hurcolásáért, megkínzásáért, embertelen bánásmódban részesítéséért;

a polgárok vagyontól történő önkényes megfosztásáért, a tulajdonhoz fűződő jogaik korlátozásáért; a polgárok szabadságjogainak teljes elvételéért, a politikai vélemény- és akaratnyilvánítás állami kényszer alá vonásáért; az emberek származásukra, világnézetükre vagy politikai meggyőződésükre tekintettel történő hátrányos megkülönböztetéséért, a tudáson, szorgalmon és tehetségen alapuló előremenetelésének és érvényesülésének akadályozásáért; az emberek magánéletének törvénytelen megfigyelésére és befolyásolására törő titkosrendőrség létrehozásáért és működtetéséért;

h) az 1956. október 23-án kirobbant forradalom és szabadságharc szovjet megszállókkal együttműködésben történt vérbe fojtásáért, az azt követő rémuralomért és megtorlásáért, kétszázezer magyar ember hazájából való kényszerű elmeneküléséért;

i) mindazokért a köztörvényes bűncselekményekért, amelyeket politikai indítékból követtek el, és amelyeket az igazságszolgáltatás politikai indítékból nem üldözött.

A demokratikus átmenet során a Magyar Szocialista Munkáspárt jogutódjaként jogi elismerést nyert politikai szervezetek a törvénytelenül felhalmozott vagyon örökösöként is osztoznak elődjeik felelősségében”

„IV. cikk (4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.”

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

[6] 2. A 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet hivatkozott rendelkezése:

„15. § (6) Aki e rendelet alapján társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezését még nem kérte, 2012. március 30-ig nyújthatja be kérelmét a kárpótlási hatósághoz. Amennyiben a jogosult elítélésének bíróság általi semmissé nyilvánítására még nem került sor, az ez alapján járó juttatás iránti kérelem legkésőbb a 2012. március 30-ig a bíróságnál kezdeményezett eljárás alapján hozott jogerős döntés kézhezvételétől számított 90 napon belül terjeszthető elő. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, a mulasztás miatt igazolásnak nincs helye.”

III.

[7] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[8] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt arról kellett döntenie, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról az Alkotmánybíróság nem köteles külön döntenie; a panasz befogadását az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján az érdemi határozatban is elbírálhatja. Ennek alapján az Alkotmánybíróság a befogadásról az érdemi határozatban döntött; a befogadhatósági kritériumok vizsgálatának eredményeképpen a következőket állapította meg.

[9] 2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a támadott jogi rendelkezést alkalmazó bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog indítványozó szerinti sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Ezzel összefüggésben az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány egyértelműen megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény – indítványozó szerint – megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[10] 3. Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [AB Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont]. Az indítvány az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában felveti annak a lehetőségét, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről van szó [Abtv. 29. §].

[11] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában befogadható és érdemben elbírálható. Mivel azonban az indítvány az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdésének a panaszos által állított megsértése vonatkozásában érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz, valamint mivel az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése, T) cikk (3) bekezdése és U) cikk (1) bekezdése nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, illetve ilyen nem tartalmaz, ezért ez utóbbiak vonatkozásában az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

[12] 5. Az Alkotmánybíróság az indítványt érdemben az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése kapcsán bírálta el. A panaszos érvelése szerint a Korm.r. 15. § (6) bekezdése azért sérti a diszkriminációtilalmat, mert életkor, illet-

ve egyéb helyzet szerinti megkülönböztetést tartalmaz. Azzal ugyanis, hogy a nyugdíj-kiegészítés megállapíthatóságának alapjául szolgáló kérelem beadásának határidejeként jogvesztő határidőt ír elő, azokat részesíti előnyben, akik a nyugdíjjogosultságot ezen időpontot megelőzően megszerezték, míg indokolatlanul hátrányosan megkülönbözteti azokat, akik csak ezt követően szereztek nyugdíjjogosultságot, illetve adhatták be a nyugdíj megállapítása iránti kérelmüket.

- [13] A panaszos indítványa azonban nem megalapozott. A Korm.r.-nek a támadott rendelkezése nem tartalmaz ilyen megkülönböztetést; e szabály, azaz a jogvesztő határidő mindenkire egységesen, bármiféle megkülönböztetés nélkül vonatkozik. A kérelem beadásának jogából sem a Korm.r., sem más jogszabály nem zárt ki senkit, sem azért, mert meghatározott életkort még nem töltött be, sem azért, mert nyugdíjra még nem volt jogosult; a nyugdíj-kiegészítés alapjául szolgáló élethelyzet igazolására, illetve az ennek megállapítására irányuló kérelem beadására mindenkinek joga volt ezen jogvesztő határidő bekövetkeztéig, akár szerzett már ezen időpontig nyugdíjjogosultságot, akár nem. Mindezt egyébként már a végzést meghozó bíróság is megállapította; tehát az, hogy a Korm.r. hivatkozott rendelkezése nem kezelte egyenlőtlenként a kitelepített személyek egyes csoportjait, hanem minden ilyen személy számára azonos határidőt szabott a kérelem előterjesztésére, a panaszos számára már az alkotmányjogi panasz benyújtásakor is ismert volt.
- [14] Az alaptörvény-ellenes hátrányos megkülönböztetés legelemibb feltétele, hogy egyáltalán megvalósuljon a megkülönböztetés; csak ebben az esetben lehet annak alaptörvény-ellenességéről állást foglalni. Ha megkülönböztetés nincs, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének a sérelme fogalmilag nem valósulhat meg. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában elutasította.
- [15] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a jogvesztő határidő előírása ugyanazon jogpolitikai célból történt, mint amelyet az Alaptörvény U) cikk (9) bekezdése is véd, vagyis hogy a kárpótlási folyamat lezáródásával az életüktől vagy szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak és az állam által a tulajdonukban igazságtalanul okozott károk folytán károsodottak, továbbá az egész társadalom számára is tiszta és végleges viszonyok alakuljanak ki. Erre tekintettel a jogvesztő határidő előírása a XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában nem alaptörvény-ellenes.
- [16] 6. A fentiek miatt az Alkotmánybíróság az 1945 és 1963 között törvénysértő módon elítéltek, az 1956-os forradalommal és szabadságharcral összefüggésben elítéltek, valamint a korábbi nyugdíjsökkentés megszüntetéséről, továbbá az egyes személyes szabadságot korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezéséről szóló 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet 15. § (6) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában elutasította; egyebekben az indítványt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [17] Nem értek egyet az alkotmányjogi panasz elutasításával az alábbiakban kifejtettek miatt.
- [18] 1. A többségi álláspont azzal az indokkal utasította el az alkotmányjogi panaszt, hogy a Korm.r.-nek a támadott rendelkezése nem tartalmaz megkülönböztetést, mert a támadott szabály, azaz a jogvesztő határidő mindenki-re egységesen, bármiféle megkülönböztetés nélkül vonatkozik. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanis a „kérelem beadásának jogából sem a Korm.r., sem más jogszabály nem zárt ki senkit [...]”. A határozatnak ezzel a megállapításával nem értek egyet.
- [19] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a jogegyenlőség követelménye arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként kell kezelnie, azaz a jogalkotás során a jogalkotónak mindegyikük szempontjait azonos körülményekkel, elfogulatlansággal és méltányossággal, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell értékelnie” {20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [243]}. A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként kapott értelmezést. Ez alapján valamely megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne {vö. 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [244]–[245]}.
- [20] Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésének sérelme miatt tehát alaptörvény-ellenesség akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos – homogén – csoportba tartozó (egymással összehasonlítható helyzetben lévő) jogalanyok között tesz különbséget, és a különbségtétel nem igazolható: az eltérő szabályozásnak nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka, vagyis önkényes {ld. 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54], 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41], 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [21] Álláspontom szerint az adott ügyben a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó személyek egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok, akiket ezért a jogalkotónak egyenlőként kell kezelnie, azaz a jogalkotás során a jogalkotónak mindegyikük szempontjait azonos körülményekkel, elfogulatlansággal és méltányossággal, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell értékelnie.
- [22] A 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet 15. § (6) bekezdésének hatályos rendelkezését a 2012. január 1-jén hatályba lépett 349/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet állapította meg. A módosítás folytán a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó személyek 2012. március 30-ig kérhették társadalombiztosítási és munkajogi helyzetük rendezését. A Korm. rendelet kifejezetten rendelkezik arról, hogy a határidő jogvesztő és elmulasztása miatt igazolási kérelem sem nyújtható be.
- [23] Véleményem szerint a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet 15. § (6) bekezdése megkülönböztetést eredményez, mert az egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyoknak a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet alapján fennálló jogosultságát attól függően megszüntette, hogy az érintett 2012. március 30-áig kérte-e a nyugdíj-kiegészítést (függetlenül attól, hogy ekkor nyugdíjas volt-e). E határidő jogvesztő jellege és az a tény, hogy a jogalkotó a határidő elmulasztása miatt az igazolási kérelem előterjesztését is kizárta, lényegében alanyi jogot kioltó hatással járt. Ebből következően a megkülönböztetés arra a tényre tekintettel állapítható meg, hogy a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó személyek egy része jogosult a nyugdíj-kiegészítésre, míg másik része nem.
- [24] 2. Nem értek egyet a határozat indokolásának azzal a megállapításával sem, miszerint „a jogvesztő határidő előírása ugyanazon jogpolitikai célból történt, mint amelyet az Alaptörvény U) cikk (9) bekezdése is véd, vagyis hogy a kárpótlási folyamat lezáródásával az életüktől vagy szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak és az állam által a tulajdonukban igazságtalanul okozott károk folytán károsodottak, továbbá az egész társadalom számára is tiszta és végleges viszonyok alakuljanak ki.”
- [25] Az U) cikk (9) bekezdését az Alaptörvény negyedik módosításának 3. cikke – 2013. április 1-jei hatállyal – iktatta az Alaptörvénybe. E rendelkezés normaszöveg-javaslatának indokolása szerint „[a]z érintett károsultak számára a törvény szerinti módosítás hatálybalépését követően új kárpótlási jogcím jogszabályban nem állapítható meg. A módosítás hatálybalépése a korábban jogszabályban megállapított kárpótlási jogcímeket nem érinti, azok alapján egyedi jogalkalmazói döntés pénzbeli vagy más vagyoni juttatást biztosító kárpótlási jogosultságot állapíthat meg.” Szükségesnek tartom ezért hangsúlyozni, hogy az Alaptörvény U) cikk (9) bekezdése nem lehet az alkotmányjogi panasszal támadott rendelkezés jogpolitikai indoka, hiszen a jogalkotó egyértelműen

kifejezte: az Alaptörvény U) cikk (9) bekezdése az új kárpótlási jogcímekre vonatkozik, a meglévőket nem érinti. Az adott esetben az 1991. január 1-jén hatályba lépett 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet alapján fennálló jogcímről van szó.

- [26] A kifejtettek alapján úgy gondolom, hogy nem tartható fel a támadott szabályozás indoka, és ezáltal a megkülönböztetés ésszerűsége sem.
- [27] 3. Álláspontom szerint az alkotmányjogi panaszban foglaltak felvetik az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésének sérelmét is az Alaptörvény XV. cikkében foglaltak értelmezésével összefüggésben. E szerint ugyanis „[a]z Alaptörvény rendelkezéseit [...] a benne foglalt Nemzeti hitvallással [...] összhangban kell értelmezni.”
- [28] A Nemzeti hitvallás szerint „[t]agadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését.” A Nemzeti hitvallás kinyilvánítja továbbá azt is, hogy „[e]lgyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki.”
- [29] Az indítványozó által támadott szabályozás az 1945 és 1963 között törvénysértő módon elítéltek és az 1956-os forradalommal és szabadságharccal összefüggésben elítéltek társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezéséről szól. Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerint ezért az Alkotmánybíróságnak figyelemmel kellett volna lennie – az indítványozó hivatkozásának megfelelően – a Nemzeti hitvallásban foglaltakra is.
- [30] A fentiek alapján úgy gondolom, hogy az indítványozó megalapozottan hivatkozott arra, hogy a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelet támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény XV. cikkében foglalt jogegyenlőség követelményét, ezért alaptörvény-ellenes.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [31] „Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését” – nyilváníttuk ki Nemzeti Hitvallásunkban.
- [32] Az U) cikk (9) bekezdése ugyan kimondja, hogy „[a]z 1990. május 2-át megelőzően [a] szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak [...] számára pénzbeli vagy más vagyoni juttatást biztosító új kárpótlási jogcím jogszabályban nem állapítható meg”, de ez nem érinti a sértetteknek azt a jogát, hogy az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően megállapított jogcímeik alapján kárpótlási igényükkel megfelelő határidőig élni tudjanak. Álláspontom szerint az ilyen kárpótlási igény egyben az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdésének védelme alá is tartozik, amely rögzíti, hogy „[a]kinek szabadságát alaptalanul vagy törvénysértően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult”.
- [33] Az indítványozó a kitelepítésre vonatkozó hatósági bizonyítvánnyal tanúsította, hogy 1951. június 1-től 1953. október 31-ig, 30 hónapon át kitelepített volt, politikai okokból jogtalan szabadságelvonást szenvedett el. Előadása szerint testvérbátyja és ő maga elveszítette a jogosultságát nyugdíjra kiegészítésére, mivel a Korm.r. 15. § (6) bekezdésében foglalt időpontot, azaz 2012. március 30-át követően váltak nyugdíjjogosulttá és kérték nyugdíjjogosultságuk, valamint – életszerűen – a Korm.r. szerinti nyugdíj-kiegészítés megállapítását; miközben – a velük együtt kitelepítést elszenvedett – testvéröccsük, mivel az előírt határidőn belül jogosulttá vált a rokkantnyugdíjra, a kitelepítés miatti nyugdíj-kiegészítést is igényelni tudta.
- [34] A jelen határozat többségi indokolása az indítvány elutasítását arra alapozza, hogy „a nyugdíj-kiegészítés alapján szolgáló élethelyzet igazolására, illetve az ennek megállapítására irányuló kérelem beadására mindenkinek joga volt ezen jogvesztő határidő bekövetkeztéig, akár szerzett már ezen időpontig nyugdíjjogosultságot, akár nem”. Az indítványozó sérelme abból a körülményből adódik, hogy az érintettek formálisan a kitelepítés igazolása iránti kérelmének [10. § (1) bekezdés] a benyújtására írt elő a Korm.r. módosítása határidőt [15. § (6) bekezdés], csak hogy a kárpótlási hatóság az erre a kérelemre kiadott hatósági bizonyítvánnyal igazolja a kitelepítés tényén és időtartamán kívül az erre járó nyugdíjmelés mértékét is [10. § (3) bekezdés]. Az érintett szempontjából márpedig nem életszerű, hogy „társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezését” évekként azelőtt kérje, hogy egyébként az öregségi nyugdíjjogosultsága megnyílna és ezzel egyidejűleg a kitele-

pítés miatti nyugdíjmelés megállapításának gyakorlati jelentősége lenne. Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a 2012. március 30-i kérelem-benyújtási határidőt a Korm.r. 2012. január 1-jén hatályba lépett módosítása iktatta be, azelőtt nem is volt a Korm.r.-nek 15. § (6) bekezdése, tehát az érintettek akkor nyújthatták be a kérelmüket, amikor a kérdés számukra aktuálissá vált.

- [35] Már önmagában az indítványozó és testvérei példája is azt mutatja, hogy a Korm.r. módosítása diszkriminatív helyzetet eredményezett azáltal, hogy a jogsértő szabadságkorlátozással – mint a diktatúra uralma alatt elkövetett egyébként „elévülhetetlen” bűnnel – összefüggő kártérítési igény érvényesítését a kifogásolt jogvesztő határidőhöz kötötte. Álláspontom szerint ugyanis nincs ésszerű indoka annak, hogy a jogszabály elzárja a sértettet attól, hogy a kitelepítés miatt járó nyugdíjmelés mértékének igazolását akkor kérje, amikor egyébként az öreg-ségi nyugdíja megállapításának a kérelmezésére is sor kerül.
- [36] Mindezek alapján a jelen ügyben vizsgált, indokolatlan hátrányos megkülönböztetést okozó rendelkezést az Alaptörvény XV. cikkével való ellentét miatt az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie és az indítványozónak jogorvoslatot kellett volna nyújtania.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

- [37] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/354/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3231/2016. (XI. 18.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.107/2015/9. sorszámú, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.501/2013/28. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben – elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt egyebekben visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. §-a alapján, kérve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 17. § (8) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.107/2015/9. sorszámú, a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.501/2013/28. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a XII. cikk (1) bekezdésével, a XIII. cikkel, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdéseivel, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, a 15. cikk (1) bekezdésével, valamint a 25. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az ítéleti tényállások szerint három, különböző helyrajzi számon nyilvántartott osztatlan közös tulajdonban álló erdő művelési ágú ingatlan a felperes (jelen ügy indítványozója), a felperes oldalán beavatkozók és további egy tulajdonostárs közös tulajdonában állnak. Ezen erdőrészekre az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatósága 1998-ban az erdőterület véghasználatára (tarvágás) adott engedélyt. A véghasználat az engedélynek megfelelően megtörtént. Az elsőfokú erdészeti hatóság 2010-ben kötelezte a perbeli ingatlanok tulajdonosait az erdő szakszerű felújítására. A másodfokú hatóság a határozatot helybenhagyta.
- [3] Az elsőfokú hatóság 14.3/4909/2011. számú határozatával 2012. május 31-ei határidővel az ingatlan tulajdonosait az erdő szakszerű felújítására kötelezte. A helybenhagyó másodfokú határozat elleni keresetet elutasító ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet a Kúria Kfv.III.37.543/2013/5. számú ítéletével elutasította. Az elsőfokú közigazgatási szerv kötelezte az erdőrészek tulajdonosait (köztük az indítványozót), hogy a megjelölt erdőrészekben gondoskodjanak az erdő szakszerű felújításáról.
- [4] Az indítványozó a határozat ellen fellebbezést terjesztett elő. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal a fellebbezést elutasította. A határozat ellen a felperes keresetet terjesztett elő. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 14.K.27.501/2013/28. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy a bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy helytállóan került-e sor az indítványozó vonatkoz-

- sában az erdőfelújítási kötelezettség megállapítására. A törvényességi felülvizsgálatot követően a bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a határozat nem jogszabálysértő.
- [5] A bíróság az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy az indítványozó maga sem vonta kétségbe, hogy az adott területre erdőgazdálkodó nyilvántartásba vételére nem került sor.
- [6] Arra sem volt adat, hogy az ingatlanok tulajdonosai társult erdőgazdálkodási tevékenységet végeznének, így ennek hiányában az Evt. 17. § (8) bekezdés *b)* pontja szerint az erdőtulajdonosok kötelesek az erdő szakszerű felújításáról gondoskodni. Összegezve megállapította, hogy a felperes, illetőleg a perrel érintett ingatlan tulajdonosainak felújítási kötelezettsége az Evt. 51. § (1) bekezdéséből és a 17. § (8) bekezdés *b)* pontjából vezethető le. Amennyiben az adott ingatlanra erdőgazdálkodó lenne nyilvántartásba véve, akkor a kötelezés nem a tulajdonosokat, hanem az erdőgazdálkodót terhelné.
- [7] A jogerős ítélet ellen az indítványozó és a II. rendű felperesi beavatkozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.
- [8] Az indítványozó kérte a Kúriát, hogy nyújtson be az Európai Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelmet. Előadta, hogy keresetének új tárgya az, hogy az erdészeti hatóság jogsértően nem folytatta le az erdőtervi eljárást, hatásvizsgálatot, terepi felmérést, állapotfelmérést, hozamvizsgálatot mint az erdőfelújítás előfeltételét. Állította, hogy az alperes nem a jogszabályoknak megfelelően lefolytatott eljárásban létrehozott körzeti erdőtervben, valamint az Országos Erdészeti Adattárban előírtaknak megfelelő határozatot hozott.
- [9] Állította, hogy erdőtervnek erdőgazdálkodó hiányában is léteznie kell, annak hiányában az újraerdősítésre kötelezés jogsértő a tulajdonosra nézve is. Állította, hogy az erdőtulajdonos nem kötelezhető erdőfelújításra, csak arra, hogy gondoskodjon erdőgazdálkodóról.
- [10] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.501/2013/28. sorszámu ítéletét hatályában fenntartotta. Egyetértett a Kúria a jogerős ítéletben a felperes tiltott keresetkiterjesztésével kapcsolatban kifejtettekkel. A felperes a felújítási kötelezettség szakszerűségét vitató kereseti kérelmét a perindításra nyitva álló határidőn túl terjesztette elő, ezért azt az elsőfokú bíróság – jogszerűen – érdemben nem vizsgálta. A Kúria kiemelte, hogy a perbeli ingatlanokon levő erdőterület véghasználatára a hatóság engedélyt adott, a tarvágás megtörtént. A véghasználat pedig olyan fakitermelés, amelynél felújítási kötelezettség keletkezik. (Evt. 5. § 25. pont). Az erdő szakszerű felújításáról pedig – erdőgazdálkodó hiányában – az erdő tulajdonosa köteles gondoskodni [Evt. 17. § (8) bekezdés *b)* pont]. Az erdőterv elkészítésével és figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos felülvizsgálati álláspontokat a Kúria arra figyelemmel tartotta alaptalannak, hogy az Evt. 40. § (1) bekezdés az erdőtervet az erdőgazdálkodó jogaival és kötelezettségeivel összefüggően szabályozza, a felpereseket azonban, mint tulajdonosokat kötelezte a hatóság a felújításra külön törvényi rendelkezés [Evt. 17. § (8) bekezdés *b)* pont] alapján.
- [11] 2. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a Kúria ezen ítéleteivel, és az Evt. 17. § (8) bekezdésével szemben nyújtott be az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése, továbbá 27. §-a szerinti panaszt, kérve az ítéletek megsemmisítését, illetve a jogszabályhely megsemmisítését.
- [12] Az indítványozó a jogszabályi rendelkezésekkel és az ítéletekkel megsérteni állított jogaként megjelölte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XII. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikkét, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, a 15. cikk (1) bekezdését, valamint a 25. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság erre irányuló felhívására, majd ezt követően önmagától többször is kiegészítette.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint az erdőfelújítási kötelezettségüket megállapító alperesi határozat indokolásában szereplő körzeti erdőterv mint az újraerdősítési kötelezettség egyetlen lehetséges törvényi jogalapja, valójában nem is létezik, a korábbi tíz éves körzeti erdőterv ugyanis – állítása szerint – lejárt.
- [14] Az indítványozó szerint azzal, hogy az elsőfokú bíróság megállapította, hogy nincs erdőterv, és ezután hatályában fenntartotta azt az újraerdősítési kötelezést, aminek a jogszabályi előfeltétele formálisan is az erdőterv, az elsőfokú bíróság lényegében egy bírósági ítélettel helyettesítette a hatósági erdőterv határozatot, amivel megsértette az Alaptörvény bíróságok hatáskörére vonatkozó 25. cikk (2) bekezdés *b)* pontját, mert a bíróság csak egy létező közigazgatási határozat törvényességét bírálhatja el, de nem léphet a közigazgatási szerv helyébe, és *de facto* nem hozhat közigazgatási határozatot. Állítása szerint a hatóság nem folytatta le a hatósági körzeti erdőtervezési eljárást, ami ellen az indítványozó jogorvoslattal élhetett volna. Mindezek révén sérültek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint a jogérvényesítést tőle megtagadó bírósági eljárás miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései.

- [15] Az indítványozó kifogásolja, hogy az Evt. és annak végrehajtási rendeletei szerint az erdőtervezési eljárásba – beleértve az eljárásba az állapotfelmérést, hatásvizsgálatot, hozamvizsgálatot, majd az ezek alapján a hatóság által lefolytatott erdőterv véglegesítést is – be kell vonni az erdőgazdálkodót is, aki értelemszerűen a javaslat-tételi joga mellett az erdészeti hatóság döntései ellen jogorvoslással is élhet, mindezen jogok ugyanakkor az erdő tulajdonosát nem illetik meg, csak a kötelezettségek terhelik, az is a normavilágosság követelményének teljesítése nélkül. Az indítványozó hivatkozott az alapvető jogok biztosának két jelentésére is (az AJB-8370/2012. számú és az AJB-2602/2013. számú ügyekben).
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság által alkalmazott Evt. 17. § (8) bekezdése azáltal sérti meg a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonságot [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], hogy normatív kötelezettséget úgy ír elő számára, hogy sem a kötelezettség megléte, sem annak normatív tartalma nem állapítható meg. Álláspontja szerint az Evt. 17. § (8) bekezdése emellett sérti az Alaptörvény magántulajdonhoz való jogot biztosító XIII. cikkét, valamint a vállalkozás szabadságát garantáló XII. cikkét is.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróság megkereste a földművelésügyi minisztert. A miniszter 2016. július 5-én beérkezett levelében részletesen kifejtette az indítvánnyal kapcsolatos jogi álláspontját.

II.

- [18] 1. Az Alaptörvény indítványban hivatkozott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslással éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„15. cikk (1) A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve, amelynek feladat- és hatásköre kiterjed mindarra, amit az Alaptörvény vagy jogszabály kifejezetten nem utal más szerv feladat- és hatáskörébe. A Kormány az Országgyűlésnek felelős.”

„25. cikk (1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria.”

- [19] 2. Az Evt. támadott rendelkezése:

„17. § (8) Erdőgazdálkodó hiányában az erdő tulajdonosa köteles

[...]

b) az erdő szakszerű felújításáról gondoskodni, [...]

III.

- [20] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [21] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [22] 2. A határidőben érkezett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai követelményeinek az alábbiak szerint részben eleget tesz.
- [23] 2.1. Az alkotmányjogi panasz részben megfelel az Abtv. 52. § (1) bekezdésében támasztott, határozott kérelemre vonatkozó feltételeknek, mivel tartalmazza az Alkotmánybíróság Abtv. 26. § (1) bekezdésében, valamint az Abtv. 27. §-ában foglalt hatásköreire való hivatkozást, megjelöli az Evt. kifogásolt rendelkezését, továbbá az ügyében hozott bírósági ítéleteket, és megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, indokolva, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések és a bírósági ítéletek miért ellentétesek az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseivel. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti feltételeket.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekintendő, mivel a bírósági eljárásban az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek állított (és a konkrét ügyben alkalmazott) jogszabályi rendelkezésre alapítva az eljáró bíróság az indítványozót ítéletében szankcionálta (illetve fenntartotta a kifogásolt állapotot), így az érintettség kétséget kizáróan fennáll mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése, mind (az érintettség kérdését vizsgálva) a 27. §-a szerinti kérelem esetén.
- [25] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pontjában és a 27. §-ában foglaltak szerinti rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, mivel az alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott jogerős döntéssel szemben terjesztette elő.
- [26] 2.2. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XII. cikke, XIII. cikke, a XXIV. cikk (2) bekezdése, a XX. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében azonban nem tartalmaz alkotmányjogi-lag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a támadott jogszabály illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény – lényegében csak felsorolt – rendelkezéseivel. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) illetve *e*) pontjában megfogalmazott követelményeinek, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a határozott kérelem követelményeinek meg nem felelő részeiben az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.
- [27] 2.3. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság, valamint a jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság és normavilágosság követelménye nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak, így e rendelkezésre – a visszamenőleges hatályú jogalkotás és a kellő felkészülési idő hiányának eseteit kivéve – alkotmányjogi panasz nem alapítható {lásd például: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]}.
- [28] Az Alaptörvénynek a panaszos által megjelölt 15. cikk (1) bekezdése, valamint a 25. cikk (1) bekezdése ugyancsak nem minősül olyan, Alaptörvényben biztosított jognak, melynek sérelmére alkotmányjogi panasz alapítható lenne.
- [29] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panasznak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, a 15. cikk (1) bekezdésére, valamint a 25. cikk (1) bekezdésére hivatkozó részét az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.
- [30] 3. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

[31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ára alapozott panaszelem esetében a XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában a befogadhatóság formai feltételein túl az Abtv. 29. § szerinti tartalmi feltételeknek is megfelel. Az Alkotmánybíróság szerint ugyanis alapvető alkotmányjogi jelentőséggel bír, hogy a perrel érintett ingatlanokra nézve létezett-e a bírósági felülvizsgálati kérelemmel támadott IV-G/6472-1/2012. számú hatósági határozat indokolásában megjelenő érvényes körzeti terv, mert ha nem, az alappal veti fel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés második mondata szerinti indokolási kötelezettség sérelmét. Ennek a megállapítására viszont csak érdemi vizsgálat során van lehetősége az Alkotmánybíróságnak.

IV.

[32] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[33] 1. A fentiekben kifejtettek szerint az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán érdemben csak az Abtv. 27. §-ára, vagyis a bírósági ítéletekkel összefüggésben előadott – és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés miatt befogadott – panaszelemet vizsgálta.

[34] Az indítványozó ezzel összefüggésben előadott érvelésének a lényege, hogy az alperes által a perbeli határozat 3. oldalán hivatkozott körzeti erdőterv mint az újraerdősítési kötelezettség egyetlen lehetséges törvényi jogalapja, valójában nem is létezik. Ezzel pedig sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése.

[35] A határozat vonatkozó része a következők szerint rendelkezik: „[a]z adott erdőrészletre vonatkozóan a megvalósítandó célállományra az érvényes körzeti erdőterv a rendelkező részben leírt két alternatívát tartalmazza, melyek közül a tulajdonosok gazdálkodási céljaiknak megfelelően – maguk dönthetik el, hogy melyiket választják.” (IV-G/6472-1/2012. számú határozat 3. oldal.)

[36] A perben támadott határozat indokolása tehát valóban hivatkozik „érvényes körzeti erdőtervre”, így az Alkotmánybíróságnak azt kellett tisztáznia, hogy a határozat meghozatalának időpontjában létezett-e érvényes körzeti terv, ellenkező esetben ugyanis alappal merülhet fel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés szerinti indokolási kötelezettség megsértése.

[37] Az Alkotmánybíróság a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól bekérte a per teljes iratanyagát, valamint a körzeti erdőterv megléte vonatkozásában kérdést intézett a földművelésügyi miniszterhez.

[38] A földművelésügyi miniszter tájékoztatása alapján a három, különböző helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanak a Tiszakeszi Erdőtervezési Körzet részeként 2014. december 31-ig érvényes körzeti erdőterve volt. A jelen ügy alapját képező IV-G/6472-1/2012. számú határozat meghozatala idején, 2012. november 20. napján tehát – az indítványozó állításával ellentétben – igenis létezett érvényes körzeti erdőterv az adott erdőtervezési körzetre, amelynek érvényessége csak 2014. december 31-én járt le.

[39] Ezzel összefüggésben az indítványozó még azt is kifogásolta, hogy ezt az – általa nem létezőnek vélt – körzeti erdőtervet mint kötelezettsége teljesítésének jogalapját, nem ismerhette meg még a bírósági eljárás során sem, és azt az alperes sem tudta bemutatni a bírósági eljárás során.

[40] Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a körzeti erdőterv adatait az Országos Erdőállomány Adattár tartalmazza, az adatokhoz való hozzáférést pedig az Evt. 39. § (2) bekezdése biztosítja, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet 22. §-ban szabályozott módon. Ahogy arra az Alkotmánybíróság már az imént is utalt három ingatlanak a Tiszakeszi Erdőtervezési Körzet részeként 2014. december 31-ig érvényes körzeti erdőterve volt, az idézett jogszabályi rendelkezések alapján pedig az indítványozó mint erdőtulajdonos az erdészeti hatóságtól kérhet(ett volna) az erdőterületét érintően teljes, vagy szemle másolatot, megismerve így a körzeti erdőterv rá vonatkozó részét.

[41] A fentiek alapján a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, és az ennek részét képező indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme nem állapítható meg, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozó részében elutasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [42] A többségi határozatba foglalt elutasítást nem támogatom, ugyanis álláspontom szerint az indítvány nem lett volna elbírálható érdemben.
- [43] Az Alkotmánybíróság joggyakorlata szerint „[n]em fogadható be azonban a panasz, ha az nem veti fel annak a lehetőségét, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, illetve hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről volna szó [Abtv. 29. §]. Jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozó a bíróságok tényállás-megállapítási és bizonyítékértékelési tevékenységét, valamint azok jogértelmezését támadja, érvelése pedig részben a döntések tartalmi kritikáját, részben a támadott ítéletek jogi következtetései alapjául szolgáló bizonyításfelvétellel kapcsolatos kritikát foglalja magában; a panasz érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz.
- [44] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése azonban a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. [...] Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]” [3185/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]].
- [45] A többségi indokolás szerint a panasz azért felelt meg az Abtv. 29. § szerinti feltételeknek, mert „alapvető alkotmányjogi jelentőséggel bír, hogy a perrel érintett ingatlanokra nézve létezett-e a bírósági felülvizsgálati kérelemmel támadott IV-G/6472-1/2012. számú hatósági határozat indokolásában megjelenő érvényes körzeti terv, mert ha nem, az alappal veti fel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés második mondata szerinti indokolási kötelezettség sérelmét. Ennek a megállapítására viszont csak érdemi vizsgálat során van lehetősége az Alkotmánybíróságnak.”
- [46] Ebből kiindulva az Alkotmánybíróság a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól bekérte a per teljes iratanyagát, valamint a körzeti erdőterv megléte vonatkozásában kérdést intézett a földművelésügyi miniszterhez. A kapott válaszok alapján a többségi indokolás arra a konklúzióra jutott, hogy „2012. november 20. napján tehát – az indítványozó állításával ellentétben – igenis létezett érvényes körzeti erdőterv az adott erdőtervezési körzetre, amelynek érvényessége csak 2014. december 31-én járt le”.
- [47] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben tulajdonképpen a bírói döntés indokolásában szereplő egyik tényállási elem (körzeti erdőterv) megléte szempontjából folytatott le vizsgálatot, új bizonyítékot szerzett be, illetve meglévő iratokat (mint bizonyítékokat) értékelt újra. Eközben a bírói jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára – ami az Alkotmánybíróság feladata az Abtv. 27. §-a alapján támadott bírói döntések vonatkozásában – nem került sor.
- [48] Mindezekre tekintettel az indítvány visszautasításának lett volna helye.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

- [49] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/390/2015.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3232/2016. (XI. 18.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a Rákospalotai határút – János utca – Iglói út – József utca által határolt területrészen belül az I-XVI/L-2 és I-XVI/L-3-as övezetek területére változtatási tilalom elrendeléséről szóló 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó felszámolás alatt álló gazdasági társaság jogi képviselője (felszámolóbiztos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendeletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, továbbá az XIII. cikk (1) bekezdését, valamint a XV. cikk (2) bekezdését.
- [2] Az indítványozó gazdasági társaság 2013. június 13. óta felszámolás alatt áll. Az eljárás során a felszámoló több alkalommal pályázatot írt ki az indítványozó ingatlanjai feletti tulajdonjog megszerzésére. A pályázaton meghirdetett 300 000 000 Ft összértékű ingatlanokra a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat 2015. március 23-án, pályázaton kívül, egy ingatlan kivételével vételi ajánlatot tett, melyben 130 000 000 Ft összegű vételárat jelölt meg. A felszámoló tájékoztatta az önkormányzatot, hogy az ingatlanok értékesítésére kizárólag nyilvános pályázat útján kerülhet sor. Ezt követően a felszámoló arról értesült, hogy az Önkormányzat képviselő-testülete az ismételten közzétett pályázat időtartama alatt a 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendeletével a szóban forgó ingatlanok természetbeni területére változtatási tilalom elrendeléséről határozott.
- [3] Az indítványozó hangsúlyozza, hogy a rendelet elfogadásakor hatályban lévő helyi építési szabályzat – 6/2005. (II. 21.) önkormányzati rendelet – hatályon kívül helyezéséről vagy kifejezetten új szabályozási terv létesítésének tervéről nincs rendelkezés. Az indítványozó tulajdonát képező ingatlanok minősítése építési terület volt, azokat az indítványozó építési tevékenységével összefüggésben, kifejezetten beruházási célra vásárolta és az önkormányzati rendelet a változtatási tilalom bevezetésével az indítványozó tulajdonhoz és építéshez való jogát korlátozza, megfelelő indokolás nélkül. Az önkormányzat a változtatási tilalmat elrendelő rendeletében nem határozta meg egyértelműen, mi az a nyomós közérdek, illetve alkotmányos érték, ami indokolná, hogy a szóban forgó ingatlanok tulajdonosának, az indítványozónak a tulajdona feletti rendelkezési jogát ekkora mértékben korlátozzák. Mindez sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot és az alapjogkorlátozással szemben támasztható követelményeket. Kiemelte azt is, hogy a rendelet által bevezetett változtatási tilalom nagy részben az indítványozó tulajdonát képező ingatlanokat érinti, az azzal határos, szintén beépítetlen területet, vagy a másik oldalon lévő lakott területet pedig már nem, emiatt a rendelet a diszkrimináció tilalmába is ütközik.
- [4] 2. Az indítványozó Budapest Főváros Kormányhivatalához fordult törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezve, ennek időtartamára az Alkotmánybíróság az eljárást felfüggesztette. A kormányhivatal megállapította, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) követelményei teljesültek a rendelet megalkotásakor. Az Étv. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerint az érintett területre változtatási tilalom rendelhető el a helyi építési szabályzat készítésének időszakára, annak hatálybalépéséig. A 20. § (2) bekezdése szerint a tilalmat a feltétlenül szükséges mértékre és időtartamra kell korlátozni, s azt haladéktalanul meg kell szüntetni, ha az elrendelésének alapjául szolgáló okok már nem állnak fenn. A tilalmak

felülvizsgálatát a helyi építési szabályzat felülvizsgálatával együtt el kell végezni. A 21. § (1) bekezdése kimondja, hogy a helyi építési szabályzat készítésére vonatkozó írásos megállapodás megléte esetén a helyi építési szabályzat készítésének időszakára azok hatálybalépéséig, de legfeljebb három évig az érintett területre a települési önkormányzat rendelettel változtatási tilalmat írhat elő. A kormányhivatal megállapította, hogy Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága 2015. július 30-án tartott testületi ülésén megtárgyalta, és a 70/2015. (VII. 30.) KFÜB határozatával a képviselő-testületnek elfogadásra javasolta a Rákospalotai határút – János utca – Iglói út – József utca által határolt területre – belül az I-XVI/L-2 és I-XVI/L-3-as övezetek területére vonatkozó változtatási tilalom elrendeléséről szóló önkormányzati rendelettervezetet. A Képviselő-testület ugyanezen a napon megtartott rendkívüli testületi ülésén alkotta meg a kifogásolt rendeletet. A polgármester 2015. július 29-én kötötte meg a tervezési szerződést az adott terület kerületi szabályozási terve elkészítésére. Mindezek alapján a változtatási tilalom előírása az Étv.-ben foglalt formai, törvényi követelményeket teljesíti, azoknak megfelel.

- [5] A kormányhivatal azt is vizsgálta, hogy az önkormányzat tudja-e igazolni, hogy a változtatási tilalom szerinti tulajdonosi korlátozás az Étv. 20. §-a – és ebből következően az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti szükségesség-arányosság teszt – alapján indokolható, azaz közérdekű célt szolgál, azzal arányos, és nem önkényes. A rendeletalkotás indokai az Étv. szerinti településrendezési feladat ellátásaként értékelhetők, amelyek egyik megvalósítási – településrendezési – eszköze a helyi építési szabályzat megalkotása, amely egyúttal a tilalom elrendelésül szolgáló közérdekű cél is. A változtatási tilalom a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatáról szóló 30/2000. (VII. 14.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: KVSZ) a környező részekről eltérő övezeti besorolása okán jól elkülönített (homogén) csoportot alkotó, egységes szabályozási területre vonatkozik. E körülmény a KVSZ 1. számú mellékletét képező övezeti tervlapon jól kivehetően látható. A változtatási tilalommal érintett terület kisebb, mint a tervezési szerződés alapján szabályozással érintett terület. A tervezési terület úgynevezett „vegyes terület”-be tartozik, amelynek egyik része jellemzően szabadonálló beépítésű intézményi övezet, másik része kis-, illetve nagytelkes, szabadonálló beépítésű lakódomináns intézményterület. Az önkormányzat kizárólag az érintett lakódomináns területre rendelte el a változtatási tilalmat, míg az intézményi övezeti területre nem, amely rendelkezés összhangban van a rendelet megalkotásának okaival, mi szerint a „rendelet megalkotásának indoka [...] a megváltozott gazdasági feltételek, a lakásépítésben kialakult társadalmi igények, fizetőképes kereslet változása miatt, nem tudja kielégíteni a tervben rögzített elemeivel a megváltozott igényeket.”

II.

- [6] Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

III.

- [7] Az indítvány nem megalapozott.

- [8] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [9] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. A 37. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság a 24–26. §-ban meghatározott hatáskörében

az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása.

- [10] Az indítványozó tulajdonosa a változtatási tilalommal érintett területeknek, a tilalom – a rendelet hatályba lépésétől kezdve – korlátozza az ingatlan feletti rendelkezési jogát azáltal, hogy azon – szűk kivételtől eltekintve – változtatásokat eszközölni nem lehet, ez pedig kihat az ingatlan hasznosítására, így értékesíthetőségére is. Mindezek alapján az indítványozó érintettsége az ügyben fennáll. Tekintettel arra, hogy felszámolás alatt áll, helyette a felszámoló biztos jár el. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 27/A. § (12) bekezdése alapján a kirendelt felszámoló az adós gazdálkodó szervezet képviselőjében jár el, a 34. § (1) bekezdése értelmében pedig a felszámolás kezdő időpontjában megszűnnek a tulajdonosnak a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos külön jogszabályokban meghatározott jogai. Mindezek alapján a felszámoló biztosnak, mint a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet törvényes képviselőjének indítványozói jogosultsága megállapítható. A támadott rendelet 2015. augusztus 1-én lépett hatályba, az indítvány az Alkotmánybírósághoz 2015. december 12-én, határidőben érkezett. Az indítvány határozott kérelmet és alkotmányos indoklást is tartalmazott, melyben az indítványozó alátámasztotta a közvetlen jogsérelem esetleges fennálltát. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványt befogadta.
- [11] 2. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a tulajdonhoz és a tulajdon egyben társadalmi felelősséggel is jár. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése a tulajdonhoz való jog alkotmányos biztosítására vonatkozik. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor kezdetektől fogva különbséget tett a tulajdonjog és annak részjogosítványai alkotmányjogi megítélése között. A tulajdon feletti rendelkezési jog a tulajdonhoz való joghoz tartozó részjogosítvány, amely a tulajdon feletti döntés szabadságát foglalja magában, ebből következően ennek a rendelkezési jognak a korlátozása is eredményezhet alkotmány sértést. A tulajdonjog valamely elemének korlátozása azonban csak akkor jár magának a tulajdonjognak mint alaptörvényi jognak a korlátozásával és ezáltal csak akkor alaptörvény-ellenes, ha az nem elkerülhetetlen, kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan [3150/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [16]].
- [12] Az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése szerint Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek, a 32. cikk (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között – többek között – rendeletet alkot, határozatot hoz, önállóan igazgat, meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik, továbbá törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol. A helyi közügyek fogalmát Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) határozza meg. Az Mötv. 13. § (1) bekezdés 1. pontja alapján e körbe tartozik a településfejlesztés, településrendezés. A helyi önkormányzatok a településfejlesztési, településrendezési tevékenységük során az Alaptörvény általános felhatalmazása alapján, törvényben konkretizált feladatkörben járnak el. Alkotmányos érdek fűződik tehát ahhoz, hogy ezt a feladatkört az önkormányzatok az alkotmányosság keretei között széles mérlegelési szabadság mellett gyakorolhassák [3125/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [36]].
- [13] 3. A településfejlesztési, településrendezési feladatok az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme célját szolgálják, ezen belül a változtatási tilalom a helyi építési szabályzat készítésének időszakára, vagyis legfeljebb három évre rendelhető el. A helyi építési szabályzat felülvizsgálatát az önkormányzat az eljárásban felmerült adatok alapján azzal indokolta, hogy a korábbi, 2005-ben elfogadott építési szabályzat óta – amely szintén az érintett terület beépítését célozta, sikertelenül – eltelt idő miatt indokolt a beépítési paraméterek felülvizsgálata. Az ehhez kapcsolódó változtatási tilalom a lakódomináns területre terjed ki, célja az új helyi építési szabályzat révén a lakásépítési igények kielégítése. A szabályozási terv elkészítése a helyi önkormányzatoknál ugyanakkor nem jár szükségképpen együtt a változtatási tilalom elrendelésével. Az Étv. 22. §-a alapján a változtatási tilalom alá eső területen telket alakítani, új építményt létesíteni, meglévő építményt átalakítani, bővíteni, továbbá elbontani, illetőleg más, építésügyi hatósági engedélyhez nem kötött értéknövelő változtatást végrehajtani nem szabad. A változtatási tilalom elrendelése tehát komoly beavatkozás a tulajdonos rendelkezési jogába, célja az építési szabályozások meghatározó átalakítása előtt egy adott terület megóvása attól, hogy azon visszafordíthatatlan beavatkozások történjenek. Az Alkotmánybíróság a fentieket figyelembe véve megállapította, hogy a szabályozás megalkotásánál nem eleve indokolatlan a közérdekre hivatkozás, az

- az érintett terület beépítésének és azon keresztül a lakosság lakhatási igényének mint helyi közügynek a kielégítéséhez kapcsolódik, mely kapcsán a változtatási tilalom elrendelése nem tekinthető kényszerítő ok nélküli intézkedésnek, tekintettel arra, hogy annak célja a visszafordíthatatlan változások, a terület olyan módon történő beépítésének megelőzése, amely elviekben akár ellentétes is lehetne a megalkotandó építési szabályzattal.
- [14] A korlátozás arányosságát tekintve az építési szabályzat megalkotásának időtartamát jogszabály határozza meg három évben, ez egyben a változtatási tilalom fennállásának időtartama is. Mindemellett a jogszabály rendelkezik arról is, hogy a három év elteltével a tilalom külön rendelkezés nélkül megszűnik [Étv. 21. § (2) bekezdés]. A támadott rendelet e három éves időtartam mellett rögzíti továbbá, hogy a helyi építési szabályzat hatályba lépésének napján hatályát veszti a tilalom. A megkötött, és a kormányhivatal által az Alkotmánybíróság számára megküldött tervezési szerződés ütemezése 78 hétben határozza meg a szabályozási terv kidolgozását és képviselő-testület általi elfogadását, ezt követi a helyi építési szabályzat megalkotása, vagyis a lehetséges három éves időtartamon belüli ütemezés nem tekinthető aránytalannak. Figyelembe vette továbbá az Alkotmánybíróság azt is, hogy a változtatási tilalom önmagában nem akadályozza az érintett területek értékesítésének, nem szünteti meg teljes mértékben a tulajdonosnak a dologhoz fűződő jogosítványait, ugyanis hosszú távon nem akadályozza a terület hasznosítását, éppen ellenkezőleg, annak beépítését célozza a kidolgozandó szabályozási terv. Ezért az indítványnak az alkotmányos értelemben vett tulajdonjog sérelmére alapított érvelése nem megalapozott.
- [15] 4. Az Alaptörvény XV. cikke alapján a törvény előtt mindenki egyenlő, Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítja. A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként kapott értelmezést. A hátrányos megkülönböztetés tilalma nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. E körben alkotmánysértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha egymással összehasonlítható jogalanyok között kerül sor a különbségtételre anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne [ld. pl. 9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [22]].
- [16] Jelen esetben az indítványozó arra alapozza a diszkrimináció tilalmának sérelmét, hogy a rendelet nagyrészt csak az ő tulajdonában álló ingatlanokat érinti, az azzal határos, szintén beépítetlen területeket nem, vagyis a tilalom sérelmét a tulajdonhoz való joghoz köti. E körben azt kellett az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia, hogy az adott szabályozási koncepción belül eltérő szabályozás vonatkozik-e az indítványozóra és ha igen, ez alkotmányosan indokolható-e. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság figyelembe vette, hogy nemcsak az indítványozó tulajdonában álló ingatlanra, hanem az adott övezet lakódomináns, beépítetlen terület részére is kiterjedt a korlátozás, még ha ez nagyrészt az indítványozó tulajdonában álló ingatlanokat jelenti is, továbbá a szabályozás megalkotásának célja az adott beépítetlen terület beépítése. E körben nincs különbség az indítványozó, illetve más személyek tulajdonában álló ingatlanok felett, mindegyiket egyaránt érinti a korlátozás, az indítványozó hozzájuk képest nem kerül hátrányosabb helyzetbe. Az továbbá, hogy a helyi önkormányzat más, beépítetlen területek beépítését nem célozza, egyrészt a helyi önkormányzat diszkréciója, másrészt alapvetően nincsenek összehasonlítható helyzetben a környékbeli, intézményi övezetbe tartozó ingatlanok, illetve a lakódomináns terület rész ingatlanjai. E körülményeket is figyelembe véve megállapítható, hogy nem áll fent a diszkrimináció-tilalommal összefüggő alaptörvény-ellenesség a támadott önkormányzati rendelettel összefüggésben.
- [17] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [18] Megalapozatlannak tartom és ezért nem értek egyet az alkotmányjogi panasz elutasításával.
- [19] Az alkotmányjogi panaszában az indítványozó gazdasági társaság a tulajdonhoz való jogával ellentétesnek tartotta a helyi önkormányzat változtatási tilalom elrendeléséről szóló rendeletét [Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.)]. Az alkotmányjogi panasz tárgyában hozott határozat azonban nem vizsgálja megfelelően az állított alapjogsérelmet, ezért az alkotmányjogi panasznak a határozat szerinti elutasítását megalapozatlannak tartom.
- [20] Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott már és tett elvi megállapításokat az építési előírások és a tulajdonhoz való jog viszonyáról. E döntéseket [például a 11/2005. (IV. 5.) AB határozatot; a 13/1998. (IV. 30.) AB határozatot] jelen ügyben is alapul kellett volna venni, hiszen az Alkotmánybíróság 3009/2012. (VI. 21.) AB határozatában – az Alkotmánybíróság 13/2013. (VI. 17.) AB határozatára figyelemmel – megállapította, hogy „a tulajdonhoz való jogot mint alapjogot, az Alkotmányhoz hasonlóan az Alaptörvény is garantálja, így a tulajdonhoz való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság által korábban tett megállapítások továbbra is irányadónak tekinthetők.” (Indokolás [49])
- [21] Korábbi döntéseiben az Alkotmánybíróság a már megalkotott helyi építési szabályzatokban foglalt építési szabályok tulajdonjoghoz való viszonyát, annak sérelmét vizsgálta kimerítő részletességgel. Jelen ügyben a településrendezési feladat ellátása során, konkrétan a helyi építési szabályzat megalkotása miatt elrendelt korlátozó (változtatási tilalmat kimondó) norma alkotmányosságát kellett volna vizsgálni, különös tekintettel arra, hogy az indítványozó számára e döntéssel szemben semmilyen jogorvoslati lehetőség sem áll rendelkezésére. Arról kellett volna az Alkotmánybíróságnak megalapozottan állást foglalnia, hogy az indítványozónak – a kifejezetten építési, beruházási céllal vásárolt ingatlanra vonatkozó – tulajdonhoz való jogát (és jogát az építkezéshez) alkotmányosan megengedett módon korlátozza-e az Ör. által elrendelt változtatási tilalom.
- [22] Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett volna konkrétan azt, hogy a támadott Ör. megalkotásának indokaként hivatkozott közérdekű cél elérése érdekében valóban szükség volt-e az Ör. szerinti változtatási tilalom elrendelésére. Állást kellett volna tehát foglalnia az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt arról, hogy az Ör. általános indokolásában megfogalmazottak, nevezetesen „a rendelet megalkotásának indoka, hogy a Budapest, XVI. kerület Rákospalota határút – János utca – Iglói út – József utca – által határolt területre vonatkozó szabályozási terv jóváhagyásáról szóló 6/2005. (II. 21.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott szabályozás a megváltozott gazdasági feltételek, a lakásépítésben kialakult társadalmi igények, fizetőképes kereslet változása miatt, nem tudja kielégíteni a tervben rögzített elemeivel a megváltozott igényeket” elfogadhatóak-e az alkotmányos tulajdonkorlátozáshoz szükséges közérdekként olyan terület esetében, amely egyébként is építési terület és nem más művelési ág alá tartozó. Az Alkotmánybíróságnak a tulajdonhoz való jog sérelmének vizsgálata körében továbbá nyomatékosan figyelembe kellett volna vennie a kifejezetten építési, beruházási céllal vásárolt ingatlan érintően az építés időbeli korlátozását, valamint a változtatási tilalommal okozott, az indítványozó által állított értékcsökkenés bekövetkezését is.
- [23] A fentiekben kifejtett okokból az alkotmányjogi panaszt elutasító határozatot nem tartom kellően megalapozottnak, azt a fenti hiányosságok miatt nem támogatom.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3369/2015.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3233/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.355/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház közös képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A közös képviselő nevében jogtanácsosa jár el.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.21.355/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az ügy előzményei a következők. Az indítványozó társasház – mint az alapügy felperese – keresetet terjesztett elő a Békési Járásbíróságnál közös költség tartozás megfizetése iránt. Az első fokú bíróság a keresetet a 3.P.20.340/2014/4. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán eljáró Gyulai Törvényszék az első fokú bíróság ítéletét a 2.Pf.25.016/2015/3. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.I.21.355/2015/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria a támadott végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése alapján hozta meg, mivel a vitatott összeg nem haladta meg a felülvizsgálati értékhatár szintjét. A Kúria rámutatott arra is, hogy a közös költség tartozás megfizetése iránti követelés – az indítványozó hivatkozása ellenére, mivel az nem befolyásolja az ingatlan jogi helyzetét – nem tekinthető sem az ingatlan tulajdonával, sem az ingatlant terhelő joggal kapcsolatos, sem pedig az ingatlanra vonatkozó jogviszonyból eredő igénynek, tehát nem esik a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételi körbe.
- [4] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben terjesztette elő. Kifejtette, hogy a társasházi tulajdont szerző egy speciális – társasházi – jogviszony alanyává válik. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 24. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a közös költség megfizetése – mint teherviselés – a tulajdonjoghoz elválaszthatatlanul kapcsolódik, hozzájárul ahhoz, hogy a tulajdonos a közös tulajdonban lévő részek fenntartásával a külön tulajdont képező ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, ezért az azzal kapcsolatos jogvita a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartozik (ingatlanra vonatkozó jogviszonyból ered). Mindezek miatt a támadott végzés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, valamint a XXII. cikkét is, mert az emberhez méltó lakhatás feltétele az is, hogy valamennyi társasházi tulajdonostárs arányosan részt vállaljon a közös tulajdon fenntartásában. Az indítványozó szerint a Kúria csupán deklarálta, hogy a közös költség megfizetése iránti igényre nem vonatkozik a Pp. 271. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, ezért a végzés sérti az Alaptörvény XXIV. cikkét. Végül kifejtette, hogy a végzés – az Alaptörvény 28. cikkével is ellentétesen – elzárta az érdemi felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, ezért az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot is.
- [5] Az Alkotmánybíróság főttkára – az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján – hiánypótlásra hívta fel az indítványozót, mivel az alkotmányjogi panaszában kifejtettek nem támasztották kellően alá alapjogsérelmét. Az indítványozó határidőben előterjesztett hiánypótló beadványában – korábbi érvelése mellett – az Alaptörvény XXIV. cikke helyett a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Pontosított kérelmében – az előbbiek mellett – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét állította. Az indítványozó ismételten hangsúlyozta, hogy a közös költség fizetési kötelezettség nem teljesítése – jelzálogjog vagy végrehajtási jog bejegyzésével – kétségtelenül érinti az ingatlan jogi helyzetét. A Kúria ezzel ellentétes jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, illetve a 28. cikkét is. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét azért is megalapozottnak

látta, mert a közös költség megfizetésének elmaradása esetén a tartozást végső soron a tulajdonostársak fizetik meg.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.
- [7] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz formai követelményeinek való megfelelés körében áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy tartalmaz-e határozott kérelmet [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 27. §-a szerinti – alkotmányjogi panaszt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó perbeli képviselője 2016. január 4-én vette át a Kúria támadott végzését, míg alkotmányjogi panaszát 2016. március 3-án – megállapíthatóan határidőben – adta postára.
- [9] Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére is, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztett elő – saját – alapjog-sérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így kérelme ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [10] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeinek (az Abtv. 27. §-ának, illetve a 29–31. §-ainak) való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [11] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége a támadott végzéssel összefüggésben egyértelműen megállapítható. A Kúria végzése elleni további jogorvoslatra – a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében – nincs lehetőség, tehát az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [12] 3.2. Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, végső soron pedig az alapügy tárgyát képező kérdésben (közös költség megfizetése iránti igény) való döntéstől, ezért a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése mellett a 28. cikket is.
- [13] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz jogintézményének célja valamely, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása. Alkotmányjogi panaszt – bizonyos kivételekkel – csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértése esetén lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság például a 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89] bekezdésében elvi élel kimondta, hogy: „mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” Az Alaptörvénynek az Állam részében található, indítványozó által hivatkozott 28. cikke nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jogának, ezért annak sérelmére – akár csak közvetetten is – hivatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség {ezzel összefüggésben lásd például a 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11] pontját}.
- [14] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, illetve ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [15] Az indítványozó szerint a Kúriának a Pp. 271. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, hogy „nem rendelkezik hatáskörrel arra [...], hogy [...] kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [...]”. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelme-

zéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {lásd például: 3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés Indokolásának [19] bekezdése szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”. Az indítványozó által előterjesztett érvelés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a szerinte téves törvényértelmezés miatt látta megalapozottnak. Az idézett alkotmánybírósági gyakorlat egybevetésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyfelől jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon, másrészt pedig a bírósági jogértelmezés sérelmezése önmagában – figyelemmel az Abh.-ban kibontott álláspontra – nem hozható kapcsolatba az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve annak részjogosultságaival.

- [16] Az Alkotmánybíróság az Abh. Indokolás [24] bekezdésében megerősítette azt a töretlen gyakorlatát is, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe”. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét az érdemi felülvizsgálati eljárás – a kúriai jogértelmezés miatt bekövetkezett – elmaradása miatt látta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza egyrészt nem felel meg az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi követelményeknek, másrészt nem vet fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában, valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/515/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3234/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.354/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház közös képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A közös képviselő nevében jogtanácsosa jár el.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.21.354/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az ügy előzményei a következők. Az indítványozó társasház – mint az alapügy felperese – keresetet terjesztett elő a Békési Járásbíróságnál közös költség tartozás megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság a keresetet a 3.P.20.360/2014/8. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán eljáró Gyulai Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a 2.Pf.25.014/2015/3. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.I.21.354/2015/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria a támadott végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése alapján hozta meg, mivel a vitatott összeg nem haladta meg a felülvizsgálati értékhatár szintjét. A Kúria rámutatott arra is, hogy a közös költség tartozás megfizetése iránti követelés – az indítványozó hivatkozása ellenére, mivel az nem befolyásolja az ingatlan jogi helyzetét – nem tekinthető sem az ingatlan tulajdonával, sem az ingatlant terhelő joggal kapcsolatos, sem pedig az ingatlanra vonatkozó jogviszonyból eredő igénynek, tehát nem esik a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételi körbe.
- [4] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben terjesztette elő. Kifejtette, hogy a társasházi tulajdont szerző egy speciális – társasházi – jogviszony alanyává válik. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 24. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a közös költség megfizetése – mint teherviselés – a tulajdonjoghoz elválaszthatatlanul kapcsolódik, hozzájárul ahhoz, hogy a tulajdonos a közös tulajdonban lévő részek fenntartásával a külön tulajdont képező ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, ezért az azzal kapcsolatos jogvita a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartozik (ingatlanra vonatkozó jogviszonyból ered). Mindezek miatt a támadott végzés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, valamint a XXII. cikk (1) bekezdését is, mert az emberhez méltó lakhatás feltétele az is, hogy valamennyi társasházi tulajdonostárs arányosan részt vállaljon a közös tulajdon fenntartásában. Az indítványozó szerint a Kúria csupán deklarálta, hogy a közös költség megfizetése iránti igényre nem vonatkozik a Pp. 271. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, ezért a végzés sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését. Végül kifejtette, hogy a végzés – az Alaptörvény 28. cikkével is ellentétesen – elzárta az érdemi felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, ezért az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot is.
- [5] Az Alkotmánybíróság főtíkára – az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján – hiánypótlásra hívta fel az indítványozót, mivel az alkotmányjogi panaszában kifejtettek nem támasztották kellően alá alapjogsérelmét. Az indítványozó hiánypótló beadványában – korábbi érvelése mellett – az Alaptörvény XXIV. cikke helyett a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Pontosított kérelmében – az előbbieket mellett – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét állította. Az indítványozó ismételten hangsúlyozta, hogy a közös költség fizetési kötelezettség nem teljesítése – jelzálogjog vagy végrehajtási jog bejegyzésével – kétségtelenül érinti az ingatlan jogi helyzetét. A Kúria ezzel ellentétes jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, illetve a 28. cikkét is. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének,

valamint a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét azért is megalapozottnak látta, mert a közös költség megfizetésének elmaradása esetén a tartozást végső soron a tulajdonostársak fizetik meg.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.
- [7] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz formai követelményeinek való megfelelés körében áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy tartalmaz-e határozott kérelmet [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 27. §-a szerinti – alkotmányjogi panaszt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó perbeli képviselője 2016. január 6-án vette át a Kúria támadott végzését, míg alkotmányjogi panaszát 2016. március 3-án – megállapíthatóan határidőben – adta postára.
- [9] Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére is, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztett elő – saját – alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így kérelme ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya (lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]).
- [10] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeinek (az Abtv. 27. §-ának, illetve a 29–31. §-ainak) való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [11] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége a támadott végzéssel összefüggésben egyértelműen megállapítható. A Kúria végzése elleni további jogorvoslatra – a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében – nincs lehetőség, tehát az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [12] 3.2. Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, végső soron pedig az alapügy tárgyát képező kérdésben (közös költség megfizetése iránti igény) való döntéstől, ezért a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése mellett a 28. cikket is.
- [13] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz jogintézményének célja valamely, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása. Alkotmányjogi panaszt – bizonyos kivételekkel – csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértése esetén lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság például a 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89] bekezdésében elvi élel kimondta, hogy: „mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” Az Alaptörvénynek az Állam részében található, indítványozó által hivatkozott 28. cikke nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jogának, ezért annak sérelmére – akár csak közvetetten is – hivatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség {ezzel összefüggésben lásd például a 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [14] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, illetve ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [15] Az indítványozó szerint a Kúriának a Pp. 271. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, hogy „nem rendelkezik hatáskörrel arra [...], hogy [...] kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [...]. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelme-

zéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírói gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés Indokolásának [19] bekezdése szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”. Az indítványozó által előterjesztett érvelés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a szerinte téves törvényértelmezés miatt látta megalapozottnak. Az idézett alkotmánybírói gyakorlat egybevetésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyfelől jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon, másrészt pedig a bírósági jogértelmezés sérelmezése önmagában – figyelemmel az Abh.-ban kibontott álláspontra – nem hozható kapcsolatba az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve annak részjogosultságaival.

- [16] Az Alkotmánybíróság az Abh. Indokolás [24] bekezdésében megerősítette azt a töretlen gyakorlatát is, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe”. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét az érdemi felülvizsgálati eljárás – a kúriai jogértelmezés miatt bekövetkezett – elmaradása miatt látta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasz egyrészt nem felel meg az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi követelményeknek, másrészt nem vet fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/516/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3235/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.913/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház közös képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A közös képviselő nevében jogtanácsosa jár el.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.21.913/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az ügy előzményei a következők. Az indítványozó társasház – mint az alapügy felperese – keresetet terjesztett elő a Békési Járásbíróságnál közös költség tartozás megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság a keresetet a 3.P.20.419/2014/10. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán eljáró Gyulai Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a 2.Pf.25.216/2015/7. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.I.21.913/2015/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria a támadott végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése alapján hozta meg, mivel a vitatott összeg nem haladta meg a felülvizsgálati értékhatár szintjét. A Kúria rámutatott arra is, hogy a közös költség tartozás megfizetése iránti követelés – az indítványozó hivatkozása ellenére, mivel az nem befolyásolja az ingatlan jogi helyzetét – nem tekinthető sem az ingatlan tulajdonával, sem az ingatlant terhelő joggal kapcsolatos, sem pedig az ingatlanra vonatkozó jogviszonyból eredő igénynek, tehát nem esik a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételi körbe.
- [4] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben terjesztette elő. Kifejtette, hogy a társasházi tulajdont szerző egy speciális – társasházi – jogviszony alanyává válik. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 24. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a közös költség megfizetése – mint teherviselés – a tulajdonjoghoz elválaszthatatlanul kapcsolódik, hozzájárul ahhoz, hogy a tulajdonos a közös tulajdonban lévő részek fenntartásával a külön tulajdont képező ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, ezért az azzal kapcsolatos jogvita a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartozik (ingatlanra vonatkozó jogviszonyból ered). Mindezek miatt a támadott végzés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, valamint a XXII. cikkét, mert az emberhez méltó lakhatás feltétele az is, hogy valamennyi társasházi tulajdonostárs arányosan részt vállaljon a közös tulajdon fenntartásában. Az indítványozó szerint a Kúria csupán deklarálta, hogy a közös költség megfizetése iránti igényre nem vonatkozik a Pp. 271. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, ezért a végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Végül kifejtette, hogy a végzés – az Alaptörvény 28. cikkével is ellentétesen – elzárta az érdemi felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, ezért az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való jogot is.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.
- [6] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz formai követelményeinek való megfelelés körében áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy tartalmaz-e határozott kérelmet [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 27. §-a szerinti – alkotmányjogi panaszt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

- [8] Az indítványozó perbeli képviselője 2016. február 9-én vette át a Kúria támadott végzését, míg alkotmányjogi panaszát 2016. április 11-én adta postára. Az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló hatvan napos határidő utolsó napja 2016. április 9-ére, szombatra esett. Az indítványozó a következő munkanapon – 2016. április 11-én, hétfőn – postára adta alkotmányjogi panaszát, így a határidőt megtartotta.
- [9] Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XXII. cikkének sérelmére is, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztett elő – saját – alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így kérelme ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [10] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt *tartalmi* feltételeinek (az Abtv. 27. §-ának, illetve a 29–31. §-ainak) való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [11] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége a támadott végzéssel összefüggésben egyértelműen megállapítható. A Kúria végzése elleni további jogorvoslatra – a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében – nincs lehetőség, tehát az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [12] 3.2. Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, végső soron pedig az alapügy tárgyát képező kérdésben (közös költség megfizetése iránti igény) való döntéstől, ezért a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése mellett a 28. cikket is.
- [13] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti.
- [14] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz jogintézményének célja valamely, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása. Alkotmányjogi panaszt – bizonyos kivételekkel – csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértése esetén lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság például a 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat Indokolása [89] bekezdésében elvi érveléssel kimondta, hogy: „mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” Az Alaptörvénynek az Állam részében található, indítványozó által hivatkozott 28. cikk nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jogának, ezért annak sérelmére – akár csak közvetetten is – hivatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség {ezzel összefüggésben lásd például: a 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [15] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, illetve ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [16] Az indítványozó szerint a Kúriának a Pp. 271. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, hogy „nem rendelkezik hatáskörrel arra [...], hogy [...] kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [...]. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés indokolásának [19] bekezdése szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres el-

járásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”. Az indítványozó által előterjesztett érvelés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a szerinte téves törvényértelmezés miatt látta megalapozottnak. Az idézett alkotmánybírói gyakorlat egybevetésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyfelől jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon, másrészt pedig a bírósági jogértelmezés sérelmezése önmagában – figyelemmel az Abh.-ban kibontott álláspontra – nem hozható kapcsolatba az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve annak részjogosultságaival.

- [17] Az Alkotmánybíróság az Abh. Indokolása [24] bekezdésében megerősítette azt a töretlen gyakorlatát is, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe”. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét az érdemi felülvizsgálati eljárás – a kúriai jogértelmezés miatt bekövetkezett – elmaradása miatt látta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg.
- [18] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza egyrészt nem felel meg az Abtv.-ben előírt *formai* és *tartalmi* követelményeknek, másrészt nem vet fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában, valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/804/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3236/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.157/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház közös képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A közös képviselő nevében jogtanácsosa jár el.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.20.157/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az ügy előzményei a következők. Az indítványozó társasház – mint az alapügy felperese – keresetet terjesztett elő a Békési Járásbíróságnál közös költség tartozás megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság a keresetet a 3.P.20.027/2015/21. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán eljáró Gyulai Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a 2.Pf.25.428/2015/7. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.I.20.157/2016/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria a támadott végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése alapján hozta meg, mivel a vitatott összeg nem haladta meg a felülvizsgálati értékhatár szintjét. A Kúria rámutatott arra is, hogy a közös költség tartozás megfizetése iránti követelés – az indítványozó hivatkozása ellenére, mivel az nem befolyásolja az ingatlan jogi helyzetét – nem tekinthető sem az ingatlan tulajdonával, sem az ingatlant terhelő joggal kapcsolatos, sem pedig az ingatlanra vonatkozó jogviszonyból eredő igénynek, tehát nem esik a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételi körbe.
- [4] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben terjesztette elő. Kifejtette, hogy a társasházi tulajdont szerző egy speciális – társasházi – jogviszony alanyává válik. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 24. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a közös költség megfizetése – mint teherviselés – a tulajdonjoghoz elválaszthatatlanul kapcsolódik, hozzájárul ahhoz, hogy a tulajdonos a közös tulajdonban lévő részek fenntartásával a külön tulajdont képező ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, ezért az azzal kapcsolatos jogvita a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartozik (ingatlanra vonatkozó jogviszonyból ered). Mindezek miatt a támadott végzés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, valamint a XXII. cikkét, mert az emberhez méltó lakhatás feltétele az is, hogy valamennyi társasházi tulajdonostárs arányosan részt vállaljon a közös tulajdon fenntartásában. Az indítványozó szerint a Kúria csupán deklarált, hogy a közös költség megfizetése iránti igényre nem vonatkozik a Pp. 271. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, ezért a végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Végül kifejtette, hogy a végzés – az Alaptörvény 28. cikkével is ellentétesen – elzárta az érdemi felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, ezért az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való jogot is.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.
- [6] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz formai követelményeinek való megfelelés körében áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy tartalmaz-e határozott kérelmet [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 27. §-a szerinti – alkotmányjogi panaszt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

- [8] Az indítványozó perbeli képviselője 2016. február 29-én vette át a Kúria támadott végzését, míg alkotmányjogi panaszát 2016. április 29-én – határidőben – postára adta.
- [9] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XXII. cikkének sérelmére is, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztett elő – saját – alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így kérelme ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya [lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [10] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeinek (az Abtv. 27. §-ának, illetve a 29–31. §-ainak) való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [11] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége a támadott végzéssel összefüggésben egyértelműen megállapítható. A Kúria végzése elleni további jogorvoslatra – a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében – nincs lehetőség, tehát az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [12] 3.2. Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, végső soron pedig az alapügy tárgyát képező kérdésben (közös költség megfizetése iránti igény) való döntéstől, ezért a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése mellett a 28. cikket is.
- [13] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti.
- [14] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz jogintézményének célja valamely, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása. Alkotmányjogi panaszt – bizonyos kivételekkel – csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértése esetén lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság például a 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89] bekezdésében elvi élel kimondta, hogy: „mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” Az Alaptörvénynek az Állam részében található, indítványozó által hivatkozott 28. cikke nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jogának, ezért annak sérelmére – akár csak közvetetten is – hivatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség [ezzel összefüggésben lásd például: a 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [15] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, illetve ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [16] Az indítványozó szerint a Kúriának a Pp. 271. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, hogy „nem rendelkezik hatáskörrel arra [...], hogy [...] kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [...]. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” [3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]]. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés indokolásának [19] bekezdése szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...],

a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]". Az indítványozó által előterjesztett érvelés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a szerinte téves törvényértelmezés miatt látta megalapozottnak. Az idézett alkotmánybírói gyakorlat egybevetésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyfelől jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon, másrészt pedig a bírósági jogértelmezés sérelmezése önmagában – figyelemmel az Abh.-ban kibontott álláspontra – nem hozható kapcsolatba az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve annak részjogosultságaival.

- [17] Az Alkotmánybíróság az Abh. Indokolás [24] pontjában megerősítette azt a töretlen gyakorlatát is, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe”. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét az érdemi felülvizsgálati eljárás – a kúriai jogértelmezés miatt bekövetkezett – elmaradása miatt látta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg.
- [18] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza egyrészt nem felel meg az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi követelményeknek, másrészt nem vet fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/887/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3237/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.22.129/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház közös képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A közös képviselő nevében jogtanácsosa járt el.
- [2] Az alkotmányjogi panasz nyilvántartásba vételét követően az indítványozó társasház új közös képviselőt – egy gazdasági társaságot – bízott meg. Az újonnan megbízott közös képviselő meghatalmazott egy ügyvédet az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviselet ellátására.
- [3] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.22.129/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [4] Az ügy előzményei a következők. Az indítványozó társasház – mint az alapügy felperese – keresetet terjesztett elő a Békési Járásbíróságnál közös költség tartozás megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság a keresetet a 3.P.20.162/2015/6. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán eljáró Gyulai Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a 9.Pf.25.440/2015/5. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.I.22.129/2015/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria a támadott végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése alapján hozta meg, mivel a vitatott összeg nem haladta meg a felülvizsgálati értékhatár szintjét. A Kúria rámutatott arra is, hogy a közös költség tartozás megfizetése iránti követelés – az indítványozó hivatkozása ellenére, mivel az nem befolyásolja az ingatlan jogi helyzetét – nem tekinthető sem az ingatlan tulajdonával, sem az ingatlant terhelő joggal kapcsolatos, sem pedig az ingatlanra vonatkozó jogviszonyból eredő igénynek, tehát nem esik a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételi körbe.
- [5] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben terjesztette elő. Kifejtette, hogy a társasházi tulajdont szerző egy speciális – társasházi – jogviszony alanyává válik. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 24. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a közös költség megfizetése – mint teherviselés – a tulajdonjoghoz elválaszthatatlanul kapcsolódik, hozzájárul ahhoz, hogy a tulajdonos a közös tulajdonban lévő részek fenntartásával a külön tulajdont képező ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, ezért az azzal kapcsolatos jogvita a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartozik (ingatlanra vonatkozó jogviszonyból ered). Mindezek miatt a támadott végzés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, valamint a XXII. cikkét, mert az emberhez méltó lakhatás feltétele az is, hogy valamennyi társasházi tulajdonostárs arányosan részt vállaljon a közös tulajdon fenntartásában. Az indítványozó szerint a Kúria csupán deklaráta, hogy a közös költség megfizetése iránti igényre nem vonatkozik a Pp. 271. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, ezért a végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Végül kifejtette, hogy a végzés – az Alaptörvény 28. cikkével is ellentétesen – elzárta az érdemi felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, ezért az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való jogot is.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálania, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.

- [7] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz formai követelményeinek való megfelelés körében áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy tartalmaz-e határozott kérelmet [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 27. §-a szerinti – alkotmányjogi panaszt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [9] Az indítványozó perbeli képviselője 2016. március 7-én vette át a Kúria támadott végzését, míg alkotmányjogi panaszát 2016. május 6-án – határidőben – postára adta.
- [10] Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XXII. cikkének sérelmére is, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztett elő – saját – alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így kérelme ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [11] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeinek (az Abtv. 27. §-ának, illetve a 29–31. §-ainak) való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [12] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége a támadott végzéssel összefüggésben egyértelműen megállapítható. A Kúria végzése elleni további jogorvoslatra – a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében – nincs lehetőség, tehát az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [13] 3.2. Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, végső soron pedig az alapügy tárgyát képező kérdésben (közös költség megfizetése iránti igény) való döntéstől, ezért a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése mellett a 28. cikket is.
- [14] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti.
- [15] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz jogintézményének célja valamely, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása. Alkotmányjogi panaszt – bizonyos kivételekkel – csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértése esetén lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság például a 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89] bekezdésében elvi élel kimondta, hogy: „mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” Az Alaptörvénynek az Állam részében található, indítványozó által hivatkozott 28. cikke nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jogának, ezért annak sérelmére – akár csak közvetetten is – hivatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség {ezzel összefüggésben lásd például: a 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [16] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, illetve ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [17] Az indítványozó szerint a Kúriának a Pp. 271. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, hogy „nem rendelkezik hatáskörrel arra [...], hogy [...] kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [...]. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41] pontja}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés indoko-

lásának [19] bekezdése szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”. Az indítványozó által előterjesztett érvelés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a szerinte téves törvényértelmezés miatt látta megalapozottnak. Az idézett alkotmánybírói gyakorlat egybevetésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyfelől jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon, másrészt pedig a bírósági jogértelmezés sérelmezése önmagában – figyelemmel az Abh.-ban kibontott álláspontra – nem hozható kapcsolatba az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve annak részjogosultságaival.

[18] Az Alkotmánybíróság az Abh. Indokolás [24] bekezdésében megerősítette azt a töretlen gyakorlatát is, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe”. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét az érdemi felülvizsgálati eljárás – a kúriai jogértelmezés miatt bekövetkezett – elmaradása miatt látta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg.

[19] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza egyrészt nem felel meg az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi követelményeknek, másrészt nem vet fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/954/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3238/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék B.202/2012/438-III. számú végzése és a Győri Ítéletábla Bpkf.397/2015/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Győri Ítéletábla Bpkf.397/2015/5. számú végzésének a Győri Törvényszék B.202/2012/438-III. számú végzésére mint elsőfokú döntésre kiható hatályú alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó kifogása szerint az ellene folytatott büntetőeljárásban a hatóságok nem alkalmazták az elévülés jogintézményét, holott annak helye lett volna. Emiatt az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogbiztonság sérelmét, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog megsértését állította.
- [3] Az indítvány tanúsága szerint az indítványozó ellen 6 éve van folyamatban büntetőeljárás, amelynek 3. évében észlelte a bíróság, hogy az eljárásban több olyan védő vett részt, akikkel szemben kizárási ok állt fenn. Az ügyészség az érintett védők kizárását követően – hivatkozva a BH2015.59. számú bírósági döntésre – indítványozta a bírósági eljárás megismétlését. Az ügyészségi indítványnak a bíróság helyt adott, és a büntetőeljárást a megismételt eljárás szabályai szerint a vádirat ismertetésével folytatta.
- [4] Az indítványozó a büntetőeljárásban ezt követően „elévülési kifogást” jelentett be. Abban arra hivatkozott, hogy mivel a kizárt védők részvételével zajlott eljárást úgy kell tekinteni, mintha meg sem történt volna, a terhére rótt cselekmény vonatkozásában az elévülés bekövetkezett. Ezért kérte a büntetőeljárás megszüntetését.
- [5] A Győri Törvényszék a megszüntetésre irányuló indítványnak nem adott helyt, azt B.202/2012/438-III. számú végzésével elutasította. A másodfokon eljáró Győri Ítéletábla Bpkf.397/2015/5. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági végzések a büntethetőség anyagi jogi szabályát egy eljárásjogi szabály alkalmazásával nem megfelelően értelmezték, és ezen értelmezés alapján esetében nem alkalmazták. Úgy véli az indítványozó, hogy esetében bekövetkezett az elévülés, a bíróságok ennek ellenére döntöttek az eljárás folytatásáról. Ezért kérte a támadott végzések alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Hangsúlyozta az indítványozó, hogy nem a bíróságok jogértelmezését és nem a döntéseikben megjelenő indokolást vitatja, hanem azt a ténykérdést, hogy az elévülés bekövetkezése ellenére a bíróságok nem az eljárás megszüntetése mellett döntöttek. Úgy vélte, hogy a bíróságoknak a BH2015.59. számú eseti döntés megállapításaira figyelemmel nem csupán az ügyészség indítványának, hanem az indítványozó – kifogás szerinti – álláspontjának is helyt kellett volna adnia. Azt a tényt ugyanis, hogy az eljárás kizárással érintett védők részvételével folyt, csak egyféleképpen lehet értékelni. Ha ugyanis egy eljárási cselekményt az eljárás folyamatossága szempontjából nem kell figyelembe venni, ahhoz az a joghatás sem fűzhető, hogy az elévülést megszakítja.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok „előre nem megismerhető, kiszámíthatatlan bírósági értelmezéssel” teremtettek alapot eljárásukhoz. Mivel azonban tény, hogy az indítványozó ellen három évig nem fogatosítottak büntetőeljárási cselekményt, vele szemben helye van az eljárás megszüntetésének. Az ezzel ellentétes tartalmú bírósági végzések az Alaptörvénnyel ellentétesek.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.

- [9] A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány megfelel az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai követelményeknek.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A bíróság tájékoztatója szerint a támadott másodfokú végzés átvételét igazoló tértivevény nem lelhető fel. Az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy jogi képviselője a végzést 2016. február 10-én vette kézhez. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó 2016. április 9-én terjesztette elő. Az indítvány előterjesztésére tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidő betartásával került sor.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek is megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint azokkal összefüggésben a sérelem lényegét. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírósági végzéseket, okfejtést tartalmaz a végzések alaptörvény-ellenességéről, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg azok megsemmisítésére.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket. Ezeket a feltételeket vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [13] Az Abtv. 27. §-a értelmében az alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni. Ennek a feltételnek azonban az indítványozó által kifogásolt végzések nem felelnek meg.
- [14] Az Alkotmánybíróság a 3002/2014. (I. 24.) AB végzésben értelmezte a büntetőeljárásban lehetséges bírósági döntéseket abból a szempontból, hogy azok közül melyik lehet tárgya alkotmánybírósági vizsgálatnak (lásd: Indokolás [19]–[22]). Hivatkozott döntésében az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy „[a]z Abtv. rendszertani értelmezéséből – a jogalkotói szándéokra is tekintettel – az következik, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben az eljárás folyamán hozott bírósági határozatokkal szemben nincs lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Alkotmányjogi panasz keretében kizárólag az ügyek érdemében hozott végső döntések és a bírósági eljárást befejező egyéb döntések vizsgálhatók” (Indokolás [20]).
- [15] Az indítványozó által támadott, az eljárás megszüntetésére irányuló indítvány sorsáról rendelkező bírósági végzések az Alkotmánybíróság értelmezésében nem minősülnek sem az ügy érdemében hozott, sem a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek. Ezért a Győri Törvényszék B.202/2012/438-III. számú végzését és Győri Ítéletábla Bpkf.397/2015/5. számú végzését érintően érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatásának nem volt helye.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott tartalmi követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/758/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3239/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Bpkf.397/2015/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Győri Ítéltábla Bpkf.397/2015/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó kifogása szerint az ellene folytatott büntetőeljárásban a hatóságok nem alkalmazták az elévülés jogintézményét, holott annak helye lett volna. Emiatt az indítványozó úgy véli, hogy a támadott bírói végzés sérti az „Alaptörvény IV. cikkében, XXIV. cikkében és XXVIII. cikkében foglaltak szerint a jogbiztonság alkotmányos követelményét” (indítvány: 1. oldal).
- [3] Az ügyet érintően az indítványozó előadta, hogy büntetőeljárás indult és jelenleg is folyamatban van vele – és más terheltekkel – szemben a Győri Törvényszéken egy rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 254. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés bűncselekmény miatt.
- [4] A cselekmény elkövetésének az ideje a vádirat szerint 2009 év volt, ekkor a törvény a (2) bekezdés szerinti cselekmény büntetési tételét maximum 3 évben határozta meg. A vádiratot az ügyészség 2012. április 3-án nyújtotta be, és az első tárgyalási nap 2012. szeptember 18. volt. A vádat az ügyészség 2012. november 15-én kiegészítette, majd 2014. március 26-án módosította. A vád kiegészítését és a módosítását is az ügyészség a tárgyaláson közölte. A Győri Törvényszék 2015. szeptember 7-ig mintegy 80 tárgyalási napot tartott.
- [5] 2015 első félévében az eljáró bíróság több olyan terhelt védőjét kizárta az eljárásból, akik esetében kötelező a védelem. Az utolsó kizárássra 2015. július 10-én került sor. Mindennek következtében szükségessé vált a bírósági eljárás megismétlése. A 2015. szeptember 8-án tartott tárgyalási napon a bíróság a büntetőeljárást a megismételt eljárás szabályai szerint azzal folytatta, hogy azon az ügyészség a korábban már egységes szerkezetbe foglalt vádiratot ismertette.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint tényként kell megállapítani, hogy az ügyben az első tárgyalási napra történt idézés kelte, vagyis 2012. július 18., és kézbesítése, vagyis 2012. július 23., valamint 2015. szeptember 7. között olyan védők vettek részt az eljárásban, akik kizárásáról később jogerős döntés született. Ebből – utalva a Kúria BH2015.59. számú eseti döntésére – azt a következtetést vonta le, hogy a 2012. július 23. és 2015. szeptember 7. között megtartott tárgyalásokat meg nem történnel kell tekinteni, azok a folytonosság megítélése szempontjából nem számítanak tárgyalásnak. Mivel pedig az így eltelt idő több, mint a konkrét esetben az elévülés ideje, azaz három év, az indítványozó szerint – a régi Btk. 33. § (1) bekezdés b) pontjára, 34. §-ára, valamint 35. § (1) bekezdésére is figyelemmel – a cselekmény elévülése bekövetkezett.
- [7] Az indítványozó által hivatkozott szakirodalmi megállapítás szerint a büntethetőség elévülésének a félbeszakítására alkalmas eljárási cselekményekkel szemben – egyebek mellett – követelmény, hogy annak tartalma az elkövető ellen irányuljon, tehát ne csupán vele kapcsolatos legyen („irányultság követelmény”), valamint hogy a cselekmény érdemi jelentőségű legyen. Ez utóbbi feltétel akkor teljesül, ha az eljárási cselekmény alkalmas az eljárás előbbre vitelére, és nem kizárólag az elévülés félbeszakítását célozza, nem csupán adminisztratív, illetve korábbi cselekmény megismétlésében kimerülő („érdemiség követelménye”).
- [8] A panaszos indítványt terjesztett elő az eljárás megszüntetése érdekében a Győri Törvényszékhez. Abban azt az álláspontot képviselte, hogy a megjelölt időszakban tartott tárgyalási napok nem érvényesek, nem fűződik hozzájuk joghatás, és így az elévülést megszakító joghatással sem bírtak. A Győri Törvényszék az indítványt elutasította. A kérelmet másodfokon a Győri Ítéltábla bírálta el, és Bpkf.397/2015/5. számú végzésével

a Győri Törvényszék végzését helybenhagyta. Ez utóbbi bírósági határozatot támadta meg az indítványozó alkotmányjogi panaszával.

- [9] Az indítványozó álláspontja szerint egy jogi tényhez csak egy joghatás társulhat. Ezért ha a büntetőeljárásból kizárt védők részvételével zajlott tárgyalásokat a tárgyalás folytonossága szempontjából nem lehet figyelembe venni, azok az elévülés vonatkozásában is meg nem történtnek tekintendők. Ebben az esetben pedig az elévülés bekövetkezett. A bíróság a támadott döntésében azonban ezzel ellentétes álláspontra helyezkedett. Az indítványozó ezért úgy véli, a végzés sérti a törvényes felelősségre vonás azon követelményét, amelyet a 11/1992. (III. 5.) AB határozat rögzít. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanis, hogy „[h]a az elévülés bekövetkezett, a büntethetőség kizárása alanyi jogként illeti meg az elkövetőt.”
- [10] 2. Az indítványozó a beadványát az Alkotmánybíróság felhívása nyomán kiegészítette.
- [11] Az Alkotmánybíróság gyakorlatának részletes ismertetését követően abban az indítványozó kifejtette azon álláspontját, amely szerint irreleváns, hogy a konkrét esetben miért következett be az elévülés. A büntetőeljárásban részt vevő hatóságok feladata volt ugyanis, hogy biztosítsák: ne vegyen részt olyan személy az eljárásban, aki elfogult lehet. Ezért úgy véli, hogy a Győri Ítéletábla Bpkf.397/2015/5. számú végzése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményét.
- [12] Az indítvány-kiegészítésben megsértett rendelkezésként az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését is megjelölte. Ahhoz azonban önálló indokolást nem fűzött.
- [13] A jogsérelem lényegét az indítványozó az indítvány-kiegészítés szerint is abban látja, hogy a bíróságok az elévüléssel összefüggésben eltérő joghatást tulajdonítottak a kizárt védők részvételével megtartott tárgyalásoknak, mint a tárgyalás folytonossága és a felvett bizonyítás törvényessége kapcsán.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [15] A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy azoknak az indítvány az alábbiak szerint részben felel meg.
- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A bíróság tájékoztatója szerint a támadott végzés átvételét igazoló tértivevény nem lelhető fel. Az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy jogi képviselője a támadott végzést 2016. február 16-án vette kézhez. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó 2016. április 14-én terjesztette elő. Az indítvány előterjesztésére tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidő betartásával került sor.
- [17] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeket az alábbiak szerint teljesíti. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés, IV. cikk, XXIV. cikk, külön is a XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk]. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírói végzést, okfejtést tartalmaz ezen végzés alaptörvény-ellenességéről, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg annak megsemmisítésére.
- [18] Nem felel meg ugyanakkor az indítvány maradéktalanul az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjából fakadó azon követelménynek, amely szerint az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítványozó az Alaptörvény IV. cikket, XXIV. cikket, külön is a XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikket ugyanis csak számszerűen jelölte meg a panaszában, ám nem fejtette ki ezen rendelkezésekkel összefüggésben az alapjogi sérelem lényegét. Az indítvány ilyen okfejtést csak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése kapcsán tartalmaz.
- [19] Az indítvány azon elemei tehát, amelyek az Alaptörvény IV. cikkének, XXIV. cikkének, külön is a XXIV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikkének a megsértését állítják – mivel nem felelnek meg a befogadhatóság valamennyi formai követelményének – érdemben nem voltak vizsgálhatók.
- [20] 4. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket. Ezeket a feltételeket vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.

- [21] Az Abtv. 27. §-a értelmében az alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni. Ennek a feltételnek azonban az indítványozó által kifogásolt végzés nem felelt meg.
- [22] Az Alkotmánybíróság a 3002/2014. (I. 24.) AB végzésben értelmezte a büntetőeljárásban lehetséges bírósági döntéseket abból a szempontból, hogy azok közül melyik lehet tárgya alkotmánybírósági vizsgálatnak (lásd: Indokolás [19]–[22]). Hivatkozott döntésében az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy „[a]z Abtv. rendszertani értelmezéséből – a jogalkotói szándéokra is tekintettel – az következik, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben az eljárás folyamán hozott bírósági határozatokkal szemben nincs lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Alkotmányjogi panasz keretében kizárólag az ügyek érdemében hozott végső döntések és a bírósági eljárást befejező egyéb döntések vizsgálhatók” (Indokolás [20]).
- [23] Az indítványozó által támadott, az eljárás megszüntetésére irányuló indítvány sorsáról rendelkező bírósági végzés az Alkotmánybíróság értelmezésében nem minősül sem az ügy érdemében hozott, sem a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek. Ezért a Győri Ítéltábla Bpkf.397/2015/5. számú végzését érintően érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatásának nem volt helye.
- [24] 5. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/789/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3240/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.982/2014/6. számú ítélete, a Debreceni Törvényszék 1.Pf.20.463/2014/10. számú ítélete és az Egri Járásbíróság 7.P.21.119/2013/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, kérve a Kúria Pfv.I.21.982/2014/6. számú ítélete, a Debreceni Törvényszék 1.Pf.20.463/2014/10. számú ítélete és az Egri Járásbíróság 7.P.21.119/2013/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege – a Kúria ítéletében megállapított tényállás alapján – az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az I. rendű örökgyó 2009-ben takarékszámla-betét szerződést kötött egy takarékszövetkezettel, halála esetére kedvezményezettként házastársát jelölte meg. 2011-ben az I. rendű örökgyó közjegyzői okiratba foglalt végrendeletében úgy rendelkezett, hogy – egyebek mellett – a halála napján bármely pénzügyintézetnél fellelhető minden további pénzhagyatékát végrendeleti öröklés címén örökölje az indítványozó, a házastársa holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelt. Házastársa ugyanezen a napon és tartalommal végrendelezett. Az I. rendű örökgyó a végrendelezést követően nem vonta vissza az elhalálozási rendelkezését, majd 2011-ben elhunyt. A közjegyző teljes hatályú hagyatékátadó végzésével az I. rendű örökgyó hagyatékát átadta az örökgyó túlélő házastársának továbbá a II-III. rendű alpereseknek és az indítványozónak. A II. rendű örökgyó a halál esetére szóló rendelkezés alapján a betétszámlát megszüntette, és ugyanebben az időpontban új takarékszámla-betét szerződést kötött, továbbá halál esetére szóló rendelkezést tett a II. rendű alperes javára. A II. rendű örökgyó 2012-ben elhunyt. Az indítványozó 2013-ban levélben tájékoztatta a takarékszövetkezetet, hogy ő az I. rendű örökgyó örököse. Kifogásolta, hogy a takarékszövetkezet a takarékszámla-betétben szereplő összeget más részére jogosulatlanul kifizette. Az indítványozó szerint az I. rendű örökgyó a javára végrendelezett.
- [4] Az Egri Járásbíróság mint elsőfokú bíróság 7.P.21.119/2013/13. számú ítéletével a keresetet elutasította. Indoklása szerint az indítványozó azáltal, hogy tudomásul vette, hogy a hagyatéknek e része nem került a részére öröklés jogcímén átadásra, a hagyatékátadó végzéssel szemben jogorvoslattal nem élt, tulajdoni igénye vonatkozásában pert nem indított, tudnia kellett, hogy a számlabetétben szereplő összeggel a kedvezményezett szabadon rendelkezhetett. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság az 1.Pf.20.463/2014/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta, kiemelve, hogy az indítványozó egyik örökgyó hagyatéki ügyében sem érvényesített öröklési igényt, nem hivatkozott arra, hogy a perbeli összeg a hagyatékhoz tartozik, ezzel pedig tudomásul vette, hogy a II. rendű örökgyó az összeggel szabadon rendelkezessen.
- [5] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel élt, ám a Kúria Pfv.I.21.982/2014/6. számú ítélete a Debreceni Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria szerint az örökség megnyíltakor a takarékszámla-betétben elhelyezett összeg nem volt tárgya a hagyatéknek, hagyaték hiányában viszont öröklésnek sincs helye.
- [6] Az indítványozó a fentiekben ismertetett előzmények után terjesztett elő alkotmányjogi panasz indítványt a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott Pfv.I.21.982/2014/6. számú ítéletével szemben az Abtv. 27. §-a alapján, kérve annak megsemmisítését a Debreceni Törvényszék 1.Pf.20.463/2014/10. számú és az Egri Járásbíróság 7.P.21.119/2013/13. számú ítéleteire is kiterjedően.

- [7] Az indítványozó álláspontja szerint az általa támadott ítéletek sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz és örökléshez való jogot. Ennek indokaként előadta, hogy a jogerős ítélet azzal sérti az örökléshez való jogát, hogy rendelkezése folytán az örökléssel szerzett tulajdonának megszerzésével ellentétes álláspontra helyezkedett. Megítélése szerint a Kúria érvelése logikailag egymásnak ellentmondó, továbbá az aktív öröklési jogba ütközik, mert megfosztja az adott ügy örökhagyóját az aktív öröklési jog gyakorlásának lehetőségétől, kizárja őt abból, hogy vagyonának egy részéről végrendeleti úton, tetszése szerint szabadon rendelkezzen, ehhez további jognyilatkozat megtételét kívánja meg. Az indítványozó szerint az ügyben eljáró bíróságok teljesen figyelmen kívül hagyták a *favor testamenti* elvét, mindhárom döntés az örökhagyó – indítványozó által feltételezett – akaratával ellentétes eredményre vezetett. Az indítványozó passzív örökléshez való joga azáltal sérült, hogy az első- és másodfokú bíróságok tőle a hagyatéki eljárásban olyan nyilatkozat megtételét igényelték volna, amellyel a hagyatéki tárgyhöz tartozó vagyონrész vonatkozásában igényét kifejezetten bejelenti. Ugyanakkor az indítványozó szerint alkotmányellenes az, ha a passzív öröklési jog érvényesüléséhez a bíróságok olyan további nyilatkozattételt követelnek meg, amelyet a jogszabályok nem írnak elő az örökség megszerzése érdekében. Érvelésének alátámasztására felhívta az 5/2016. (III. 1.) AB határozatot, valamint a korábbi és a jelenleg hatályos Ptk. több, az öröklési jogot szabályozó rendelkezését, különösképpen az 1959. évi IV. törvény 673. § (1)–(2) bekezdéseit, valamint a Legfelsőbb Bíróság több korábbi ítéletét is.
- [8] 3. Az alkotmányjogi panasz elbírálása során az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság tanácsa jár el.
- [9] 4. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, melynek során megvizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeinek.
- [10] 4.1. A befogadási eljárás során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az a befogadhatóság formai követelményeinek megfelel: a panasz határidőben érkezett; tartalmazza az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörére vonatkozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az indítványozó megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, így az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; továbbá előadta az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének a lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; megjelölte azokat a bírói ítéleteket, amelyeket alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő ezeknek a bírói döntéseknek a megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]; illetve erre vonatkozóan indokolást is előterjesztett [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [11] 4.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság tartalmi követelményeinek megfelel-e.
- [12] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, további jogorvoslat nincsen számára biztosítva; továbbá az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben félként szerepelt, ezért az Abtv. 27. §-a, és az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak és nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [14] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem olyan alapvető alkotmányossági problémát, amely a panasz befogadását indokolná.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a bíróság jogértelmezését vitatja, és bár felhívja az Alaptörvény XIII. cikkében szabályozott tulajdonhoz és örökléshez való jogot, de annak sérelmét nem alapjogi okfejtéssel, hanem törvényi rendelkezések megsértésével indokolja. A benyújtott alkotmányjogi panasz valójában az ügyben hozott, és az indítványozó által rá nézve kedvezőtlennek tartott bírósági döntések tartalmi, és nem alkotmányossági kritikája. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk

(1) bekezdése tekintetében a támadott ítéletekkel, az abban foglalt jogértelmezési kérdésekkel kapcsolatosan nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vetné fel, és így megalapozhatná az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi vizsgálatát.

- [16] Az Alkotmánybíróság több döntésében is rámutatott arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontjában és az Abtv. 27. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasz nem jelent egy újabb jogorvoslati lehetőséget a törvénysértő, vagy a felek által annak ítélt bírói határozatokkal szemben. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. A törvények értelmezése a bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság csak a bírói jogértelmezés alkotmányos kereteit jelölheti ki. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre.
- [17] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Abtv. 29. §-a, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/471/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3241/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 35.P.24.903/2013/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8. Pf.20.538/2014/5. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.20.516/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján, amelyben a Fővárosi Törvényszék 35.P.24.903/2013/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.538/2014/5. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.20.516/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a jó hírnévhez való jogát [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését], a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot [XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a 28. cikk (1) bekezdését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres ügy előzménye az volt, hogy az indítványozó ellen büntető feljelentést tett egy magánszemély, aki ellen az indítványozó ezért később keresetet nyújtott be a becsülete és jó hírnévhez fűződő joga megsértése miatt.
- [4] Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogsértéssel okozott nem vagyoni kárának a megtérítésére. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét elutasította, a becsületsértést a 35.P.24.903/2013/4. számú ítéletében nem találta megalapozottnak, továbbá ítélete indokolásában kifejtette, hogy az állam büntető hatalmához fűződő érdekek sérülne, ha a bíróság pusztán egy feljelentés megtörténte miatt, bárminemű további bántó, sértő, lealacsonyító kifejezés használata nélkül személyiségi jogsértést állapítana meg. A feljelentés nem jelent személyiségi jogsértést, az alperes részéről tett nyilatkozatok egyébiránt nem tartalmaznak az indítványozót indokolatlanul bántó, sértő kifejezéseket.
- [5] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az indítványozó fellebbezését a 8.Pf.20.538/2014/5. számú ítéletében elutasította. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, és Pfv.IV.20.516/2015/4. számú ítéletében rámutatott arra, hogy a bejelentő nem visszaélésszerűen élt a nyomozóhatóságnál a bejelentési jogával, a Kúria továbbá az indítványozó egyéb érveit sem tartotta megalapozottnak a másodfokon eljáró bíróság ítéletének indokolásával összefüggő hiányosságokra hivatkozás tekintetében.
- [6] 1.2. Az indítványozó szerint a döntés azért ütközik az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseibe, mivel az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az állam büntető igényével szemben kellő súllyal, ezáltal „nem védték meg” az indítványozó emberi méltóságát, a bíróság az eljárás során nem törekedett a tényállás tisztázására, a döntések indokolása hiányos volt, az indítványozó érveit figyelmen kívül hagyták, és nem oktatták ki kellőképpen a bizonyítási teherről, valamint a jogszabály szövegét nem azok céljával és az alaptörvény rendelkezésével összhangban értelmezték.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a benyújtott indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó törvényben meghatározott formai követelményeknek.

- [8] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, mint az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, továbbá megjelölte az indítványozó az Alaptörvény – álláspontja szerint – megsértett rendelkezéseit, a vizsgálendő döntést. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek megfelel, az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő ennek megsemmisítésére. Az indítványozó a megelőző peres eljárásban érintett (peres fél) volt, aki ezért alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette [Abtv. 27. § b) pont].
- [9] 2.2. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény I. cikke sérelmére, de ezzel összefüggő indokolást nem terjesztett elő.
- [10] A II. cikkben foglalt emberi méltóság sérelmével összefüggően az indítványozó állítása szerint azzal sértették meg, illetve nem védtek meg az emberi méltóságát, hogy az általa felhozott érveket nem vették kellő súllyal figyelembe. Ezzel lényegében az eljárás eredményét vitatva, a tisztességes eljárás követelményeinek sérelmére hozott érveket ismétli meg, azonban önálló alkotmányjogilag megalapozott indokokat a méltóságsérelmre az indítványa nem tartalmaz.
- [11] Az indítványozó a sérelmezett ítélet alaptörvény-ellenességét részben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére, a tisztességes hatósági eljárás sérelmére is alapította. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes – közigazgatási – hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja. Az Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlata szerint az Alaptörvény e rendelkezése és a bírói eljárás tisztességessége (esetleges tisztességtelensége) között nincs érdemi kapcsolat, tehát arra alapított alkotmányjogi panasz érdemi elbírálására nincs lehetőség [lásd például: a 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [34] bekezdése, illetve a 3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [9]]. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a bíróságok az indítványozó érveit figyelmen kívül hagyták, és nem oktatták ki kellőképpen a bizonyítási teherről, azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog konkrét sérelmére nem hivatkozott.
- [12] 2.2.3. Az indítványozó az Alaptörvény 28. cikke sérelmét is állította. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok jogértelmezésére irányadó értelmezési szabályról rendelkezik [lásd például: 3140/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [17]–[18], megerősítette legutóbb: 3110/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [19]], ezért e cikkre önmagában, további részletezés, vagy Alaptörvényben biztosított joggal fennálló kapcsolat, összefüggés bemutatása nélkül alkotmányjogi panasz nem alapítható. Az indítványozó ugyanakkor felhívta az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is.
- [13] 2.3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, melynek alapján azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy alperese volt, rá nézve a sérelmezett ítélet rendelkezést tartalmaz.
- [14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételek nem állnak fenn, az alábbiak miatt.
- [15] A panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét, azaz a jó hírnév sérelmét állító része tekintetében az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy már korábbi gyakorlatában is foglalkozott olyan ügygel, melyben a büntető feljelentés és e következtében megindult személyhez fűződő jogok sérelmével kapcsolatos peres eljárás volt az előzményi ügy tárgya [3222/2015. (XI. 10) AB végzés]. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a jelen eset körülményei és az indítvány érvei alapján megvizsgálta, és megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa elsősorban arra irányult, hogy az eljáró bíróság téves jogértelmezését sérelmezve elérje, hogy a számára kedvezőtlen döntést változtassa meg az Alkotmánybíróság.
- [16] Az Alkotmánybíróság már több ízben megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, ahogyan a jogalkalmazói jogértelmezés felülbírlata sem. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető

a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alkotmánybíróságnak kizárólag arra van hatásköre, hogy az alapjogi sérelmet orvosolja. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a] bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az Alkotmánybíróság szerepe nem abban áll, hogy a rendes bíróságok minden vélt vagy valós tévedését korrigálja, ezzel ugyanis – az Alkotmánybíróság megfogalmazásában – „a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe” lépne és hagyományos jogorvoslati fórumként járna el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]} Az Alkotmánybíróság „a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel”. {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére ezáltal tehát az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}.

- [17] A bíróságok mérlegelték az eset körülményeit, döntésük indokolásában megfelelő indokát adták a döntésüknek, hivatkoztak a büntető eljárás kezdeményezésére vonatkozó lehetőség, és a személyhez fűződő jogok kapcsolatára.
- [18] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra mutat rá, hogy nem rendelkezik hatáskörrel, jogkörrel arra sem, hogy a perorvoslati bíróság felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott anyagi jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa elsősorban arra irányult, hogy az eljáró bíróság jogértelmezését és ténybizonyítását mérlegelje felül, hogy a számára kedvezőtlen döntést változtassa meg az Alkotmánybíróság.
- [20] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/201/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3242/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.774/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján, amelyben kezdeményezte a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.774/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó – az Abtv. 42. § (2) és (3) bekezdése alapján – azt kérte egyúttal az Alkotmánybíróságtól, hogy kötelezze a másodfokon eljáró bíróságot, hogy az első fokon eljáró Szegedi Járásbíróság 4.P.20.360/2014/30. számú ítéletét helyezze hatályon kívül, és az első fokon eljáró bíróságot utasítsa a per újabb tárgyalására és újabb határozat meghozatalára. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, valamint a XIII. cikk (1)–(2) bekezdését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tárgya az üzletszerű gazdasági tevékenységet folytató adós személy volt házastársával szemben a hitelezői igények mikénti érvényesíthetősége volt. Az indítványozó volt házastársa és egy magánszemély hitelező között kötött kölcsönszerződés alapján a hitelező mint felperes a kölcsönösszeg visszafizetését az adós (az indítványozó volt házastársa) helyett az indítványozótól követelte, miután az az adóson jogerős ítélet ellenére, fedezethiány miatt végrehajthatatlannak bizonyult.
- [4] A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.) 30–31. § alapján a házastársi vagyontársaság alatt csak a házastársak közös egyetértésével lehet olyan vagyoni rendelkezést tenni, ami nem a házastársak különvagyonára vonatkozik; a házassági életközösség megszűnésekor a vagyontársaság véget ér. A Csjt. ugyanakkor felállít egy megdönthető vélelmet, miszerint bármelyik házastársnak a vagyontársaság fennállása alatt kötött visszerthes ügyletét a másik házastárs hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni, kivéve, ha az ügyletkötő harmadik tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a másik házastárs az ügyletnek nem járult hozzá. Ha azonban a házastárs az ügyletet a mindennapi élet szükségleteinek fedezése körében kötötte, a másik házastárs csak akkor hivatkozhat hozzájárulásának hiányára, ha az ügylet megkötése ellen az ügyletkötő harmadik személynél előzőleg kifejezetten tiltakozott. Az indítványozó arra hivatkozott, hogy ő a kölcsönügyletről nem tudott, ahhoz nem adta egyetértését, az ügyletben félként nem szerepel, a kölcsön pedig nem a családi illetve magánszükséglet érdekében kötött (hanem volt házastársa vállalkozása anyagi nehézségeinek finanszírozására); a kölcsönszerződés módosítására pedig már az életközösségük megszűnését követő időpontban került sor. Ezáltal a kölcsön a volt házastársának különvagyonára vonatkozó ügyletnek tekinthető, annak a hitelező részére történő visszafizetéséért őt nem terheli felelősség. A felperes hitelező mindezzel szemben bizonyítási indítványt terjesztett elő, miszerint az indítványozó mint alperes és az adós a kölcsönügylet időpontjában életközösségben álltak, eszerint a Csjt. szerinti vélelem alapján a kölcsönt házastárs hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni. A bíróság a bizonyítási indítványt elkésettnek ítélte meg.
- [5] Az első fokon eljáró bíróság a felperes kereseti kérelmét elutasította, és megállapította, hogy a kölcsönszerződés megkötésében az indítványozó ténylegesen nem vett részt, bár a kölcsönszerződés időpontjában még házastársak voltak és életközösségük is fennállt, a kölcsönszerződés módosításakor azonban már nem állt fenn az életközösség. Az első fokon eljáró bíróság továbbá megállapította, hogy az adós nem a mindennapi életszükséglet fedezésére kötötte a kölcsönszerződést, hanem vállalkozása körében, és a felperesnek a körülményekből tudhatott arról, hogy ehhez az indítványozó, mint alperes nem járult hozzá.

- [6] A felperes hitelező fellebbezési kérelmet terjesztett elő a Szegedi Törvényszéknél, melyben hivatkozott többek között arra is, hogy nem neki, mint felperesnek kellene bizonyítania a Csjt. 30. § (2) bekezdése szerinti vélelem esetén az életközösség fennállását, hanem az indítványozónak, mint alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a kölcsönszerződés ellen tiltakozott. Továbbá arra hivatkozott, hogy az első fokú bíróság a bizonyítás során több kérdésben nem járt el körültekintően. A Szegedi Törvényszék jogerős ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Csjt. szerinti vélelem megdöntését illetően okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat és helytelenül értelmezte a Csjt. szabályait. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy nincs jelentősége annak, hogy a kölcsön visszafizetési határidejére vonatkozó szerződés módosítása a házastársi életközösség megszűnését követően került sor, mert a követelés alapja a korábbi kölcsönszerződés, mely még az életközösség fennállása alatt keletkezett. A Törvényszék ítélete szerint a vélelem megdöntése szempontjából egyrészt nem annak van jelentősége, hogy az indítványozó tudott-e az ügyletről, hanem annak, hogy a hitelező felperes tudhatott-e a házastárs hozzájárulása hiányáról, vagy tudnia kellett volna-e az ügyletkötés körülményei alapján erről. A Csjt. alapján, ha a házastárs az ügyletet a mindennapi élet szükségleteinek fedezése körében kötötte, a másik házastárs csak akkor hivatkozhat hozzájárulásának hiányára, ha az ügylet megkötése ellen előzőleg kifejezetten tiltakozott. A Szegedi Törvényszék szerint nem állapítható meg, hogy a kölcsönösszeget kizárólag a vállalkozás körében használta fel az adós, miután az indítványozó az ügylet keletkezésekor és azt követően kizárólag gyeg, gyed, valamint családi pótlék jövedelemmel rendelkezett, így az adós vállalkozásából származó jövedelme egyúttal részben az indítványozó megélhetését is biztosíthatta, így az ügylet nem volt ellentétes a házastársak közös érdekével, nem tekinthető úgy, hogy bizonyított a nem családi élet szükségletei körében történő részbeni felhasználás. A törvényszék ítélete szerint az első fokú bíróság tévesen jutott arra következtetésre, hogy az indítványozó a Csjt. szerinti vélelmet megdöntötte, így az első fokú ítélet anyagi jogszabályt sért. A törvényszék az első fokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy az indítványozó a volt házastársával egyetemlegesen kötelezett, ezáltal kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg a felperes részére – a Csjt. alapján meghatározott törvényi korlátra tekintettel a közös vagyonból rá eső rész erejéig fennálló részként – a kölcsön tartozásból 530 000 Ft-ot, és ennek minden késedelmi kamatát, továbbá az eljárási költségeket.
- [7] 1.2. Az indítványozó szerint a döntés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik, mivel az jogsértő módon született. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntés sérti a jogorvoslathoz való jogát is, mert a perben a pertárgy értéke nem érte el a Pp. 271. § (2) bekezdésében előírt hárommillió forintos felülvizsgálati értéket, ennek okán felülvizsgálattal nem tudott élni, és azzal, hogy a másodfokú bíróság tartalmában új ítéletet hozott a jogerős ítélet – álláspontja szerint – valójában megfosztotta az ügy érdemében hozott elsőfokú döntés elleni fellebbezés jogától. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntés a tulajdonhoz való jogát (Alaptörvény XIII. cikk) is sérti, tekintettel arra, hogy vagyonával egy őt szerinte jogszerűen nem terhelő kötelezettségért helytállni tartozik. Az indítványozó álláspontja szerint az eljárás továbbá a tisztességes hatósági eljárás követelményét (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés) is sérti, mivel a bíróság döntésének indokolása hiányos, nem megalapozott és ellentmondásos. Az eljárás a panasz értelmében egyúttal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe is ütközik, mivel az indítványozónak a követelés vele szembeni elévülésére vonatkozó kifogását, illetve az ügylet semmisségére való hivatkozását a bíróság nem vizsgálta meg, az erre vonatkozó indítványi elemet figyelmen kívül hagyta, továbbá a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte. Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [8] Az indítványozó részletesen ismertette az ügy előzményeit, illetve az Alkotmánybíróság gyakorlatát, ugyanakkor alapjogsérelmét a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában kellően nem támasztotta alá, ezért a főtítkárság hiánypótlásra hívta fel az alapjogsérelem indokolása tekintetében. Az indítványozó kiegészítette panaszát. Ebben lényegében megismételte az indítványban is felhozott érveit.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a benyújtott indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényben meghatározott formai követelményeknek.
- [10] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, mint az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az indítvány az indítványozó

jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, továbbá megjelölte az indítványozó az Alaptörvény – álláspontja szerint – megsértett rendelkezéseit, a vizsgálandó döntést.

- [11] 2.2. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek azon részében megfelel, hogy az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő a bírói döntés megsemmisítésére.
- [12] 2.3. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó részben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozott. Az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság és jogbiztonság elvére hivatkozásnak csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében van helye {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]}. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése nem jogot, hanem olyan jogelvet tartalmaz, amelynek egyedi érintett vonatkozásában fennálló sérelme önmagában nem valósulhat meg, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható. {3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az indítványozó visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára nem hivatkozott.
- [13] 2.4. Az indítványozó a sérelmezett ítélet alaptörvény-ellenességét részben az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jog sérelmére alapozta. Álláspontja szerint ugyanis tulajdonsértő azon helyzet, hogy vagyónával egy őt szerinte jogszerűen nem terhelő kötelezettségért helytállni tartozik. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az „alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével” {26/2013. (X. 4.) AB határozat, Indoklás [161]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint önmagában az, hogy egy kötelmi jogviszonnyal kapcsolatos bírói döntés a jövőre nézve változást idéz elő a felek vagyoni helyzetében, nem eredményezi a tulajdonhoz való jognak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt sérelmét. Ezen túlmenően az indítvány nem tartalmaz olyan indokolást, amelyből kitűnhetne, hogy a kifogásolt bírói döntés miért sérti a felhívott alaptörvényi szabályokat.
- [14] 2.5. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére is; a tisztességes hatósági eljárás és a tisztességes bírósági tárgyalás követelményeinek megsértését is állította. A tisztességes bírósági tárgyalás követelményével összefüggésben a XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapítható alkotmányjogi panasz. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése ezzel szemben a tisztességes – közigazgatási – hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja. Az Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlata szerint az Alaptörvény e rendelkezése és a bírói eljárás tisztességessége (esetleges tisztességtelensége) között nincs érdemi kapcsolat, tehát arra alapított alkotmányjogi panasz érdemi elbírálására nincs lehetőség {lásd például: a 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [34], illetve a 3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [9]}.
- [15] 2.6. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, melynek alapján azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy alperese volt, rá nézve a sérelmezett ítélet rendelkezést tartalmaz. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [16] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételek nem állnak fenn, az alábbiak miatt.
- [17] 3.1. Az indítványozó a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatihoz való jog sérelmét is állította. Indítványában kifejtettek szerint, a pertárgy értéke miatt kúriai felülvizsgálatra a törvényi szabályozás folytán nem volt lehetősége. Mivel a másodfokú bíróság tartalmában új ítéletet hozott, álláspontja szerint lényegében a jogorvoslatihoz való jog alkotmányos tartalma szerinti lehetőség, azaz a döntés ellen a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belül magasabb fórumhoz fordulás lehetősége nem állt a rendelkezésére.

- [18] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a pertárgy értékére vonatkozó törvényi szabályozásból eredő követelmények nem képezik bírói mérlegelés tárgyát. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében mindemellett a jogorvoslathoz fűződő jog csak annyit jelent, hogy az érintett jogát vagy jogos érdekét befolyásoló határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni {3157/2014. (V. 23.) AB határozat, Indokolás [32]}, ugyanakkor az Alaptörvény nem rendelkezik róla, így a jogalkotóra bízva annak meghatározását, hogy hány fokú jogorvoslati rendszert hoz létre. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében akár az egyfokozatú fellebbviteli rendszer is kielégíti a jogorvoslatokkal szemben támasztott alkotmányos követelményeket.
- [19] Az Alaptörvényből továbbá az sem következik, hogy a jogalkotónak a jogerős döntést követően további felülvizsgálati fórumot kellene biztosítania a másodfokon vesztes fél számára. A felülvizsgálati kérelem rendkívüli jogorvoslat, az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a rendkívüli jogorvoslat nem tekinthető az alkotmányos jogorvoslathoz való jog részének [például: 3242/2015. (XII. 8.) AB végzés], a jogorvoslathoz való jog többfokú jogorvoslathoz való jogot nem foglal magában. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogorvoslati jog sérelmére vonatkozó érvei lényegében a másodfokú bíróság döntésének tartalmi kifogásolásából eredeztethetők, mivel az – a rendelkezésére álló törvényi lehetőségek közül – nem az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, és új eljárásra utasítása mellett döntött, hanem érdemi, új ítéletet hozott.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban kifogásolt további jogorvoslati lehetőségek – törvényben meghatározott okból fennálló – hiánya, illetve a bírói törvényes lehetőségek alapján meghozott érdemi döntése sem jelenti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapvető jog sérelmét.
- [21] 3.2. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére is. Álláspontja szerint a döntés indokolása hiányos, az indítványozónak a követelés vele szembeni elévülésére vonatkozó kifogását, illetve az ügylet semmisségére való hivatkozását a bíróság nem vizsgálta meg, az erre vonatkozó indítványi elemet figyelmen kívül hagyta, továbbá a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, ezáltal tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozó a Csjt. szerinti vélelmet nem döntötte meg.
- [22] A panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét, azaz a tisztességes bírósági eljárás sérelmét állító része tekintetében az Alkotmánybíróság már több ízben megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, ahogyan a jogalkalmazói jogértelmezés felülbírálata sem. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alkotmánybíróságnak kizárólag arra van hatásköre, hogy az alapjogi sérelmet orvosolja. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a] bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az Alkotmánybíróság szerepe nem abban áll, hogy a rendes bíróságok minden vélt vagy valós tévedését korrigálja, ezzel ugyanis – az Alkotmánybíróság megfogalmazásában – „a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe” lépne és hagyományos jogorvoslati fórumként járna el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság „a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére ezáltal tehát az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [23] Az eljárás elsőfokú bíróság döntése indokolásában megjelenik az, hogy az indítványozó hivatkozását a szerződés semmisségére miért nem vizsgálta (az adós elismerte a kötelezettséget, melyre nézve az ügylet kapcsán korábban – 1.P.22.276/2010/5. számon – jogerős ítélet született). A másodfokú bíróság előtt a felperesi fellebbezés, és az alperesi ellenkérelem is a bizonyítási kérdésekre és a Csjt. szerinti vélelem megdöntésére korláto-

zódott, elévülésre vonatkozó érvelés nélkül. A másodfokú bíróság az elsőfokú döntést szabad mérlegelése folytán az anyagi jogszabálysértésre tekintettel megváltoztatta. A támadott döntések a panaszban foglalt érvek alapján nem vetik fel annak kételyét, hogy az eljáró bíróságok a tisztességes bírósági tárgyalásból eredő követelményeket sértő módon folytatták volna le a bizonyítási eljárást. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben elsősorban arra irányult, hogy az eljáró bíróság téves jogértelmezését és ténybizonyítását sérelmezve elérje, hogy a számára kedvezőtlen döntést változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az indítványban felvázolt kérdések megítélése jogalkalmazási és nem alkotmányossági kérdés.

- [24] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2772/2015.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.

A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.

Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetők az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára

layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető

HU ISSN 2062–9273